1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237 (201) 434-0807 УНСоюзу: (201) 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — (212) BArcly 7-4125 УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 210. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, NOVEMBER 16, 1973 No. 210. VOL. LXXX.

БАНДУРИСТИ БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

Ню Йорк (М. Ч.). — В неділю 7-го жовтня, з нагоди перших роковин заснування Етнічно-американського музею в Парку Свободи, відбувся там музичний концерт, в якому брали участь представники української, норвезької і турецької етнічних груп. Україну репрезентували: Ірина Чорна і Ярослав Стахів — дует Ансамблю бандуристів при хорі „Думка" в Ню Йорку під керівництвом о. Кіндзерявого-Пастухова. В парку на сцені великої площі залунали бандури, притягаючи щонайменше три тисячі глядачів. Зачаровані бандурами принагідні глядачі сильними оплесками нагороджували бандуристів, змушуючи їх до додаткових точок. На закінчення концерту директор Музею, Ед Каллап, окремо дякував нашим бандуристам, підкреслюючи, що такий виступ зробив великий вклад в краще зрозуміння українських культурних традицій для інших національностей.

Місто Ню Йорк признало субсидії для Пласту й СУМА

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Українських Організацій інформують: як відомо, місто Ню Йорк видає великі суми гроша на різні субсидії. Досі тільки українці не дістали були ні цента. В останньому часі вкінці пощастило видістати хоч дещо й для наших організацій. Заходом Комітету Об'єднаних Українських Організацій Великого Ню Йорку, завдяки відповідним старанням адв. Ю. Волинця та капітана М. Луціва, одержано від Комісії молоді та фізичної справности для наших молодечих організацій як ПЛАСТ і СУМА хоч мінімальну суму 3.000.00 дол. на закуп таборового та спортового приладдя. У вівторок, 6 листопада ц. р., відбулося засідання Президії Комітету Об'єднаних Українських Організацій під головуванням адв. Р. Гуглевича, під час якого вручено представникові ПЛАСТ-у станичному А. Ластовецькому та голові СУМА мґр. Є. Гановському призначені для Пластової Станиці та Осередку СУМА чеки. Є надія, що це тільки перший крок у тому напрямі, щоби в майбутньому й наші молодечі та мистецькі одиниці користали з урядової допомоги.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ В КЛІВЛЕНДІ

Ювілейний Комітет для відзначення сторіччя НТШ — Відділ в Клівленді, Огайо влаштовує дводенну наукову Конференцію НТШ в днях 30 листопада і 1-го грудня ц. р. в приміщенні Вестсайд Федерал при 5839 Ридж Роуд, Парма, Огайо. Цього ж дня в суботу 1-го грудня, в залі при церкві св. Иосафата при 5720 Стейт Ровд в Пармі, відбудеться ювілейний бенкет. Ввесь дохід з імпрези призначений на видання Історії України-Руси М. Грушевського англійською мовою.

КУРС ПРО Т. ШЕВЧЕНКА В ОТТАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В рямках Літньої Школи Оттавського університету відбувся тритижневий курс про Т. Шевченка для докторантів славістичного департаменту, що ним керує проф. К. Біда. В програму курсу входили: Шевченкова текстологія, методи досліду Шевченкових творів, національне й універсальне в його тематиці, мовностилістичні проблеми шевченкознавства й Шевченкіяна в Канаді. Курсом проводив проф. Яр. Рудницький, гість з Манітобського університету в Вінніпезі.

ВИСТАВКА ЕМАЛІЙ К. ШОНК-РУСИЧА

Ню Йорк. — В минулу неділю, 28-го жовтня, ґут, у приміщенні Мистецької Ґалерії Емалій мистця-емаліста К. Шонк-Русича, що примістилася на Сьомій вулиці навпроти церкви св. Юра, відбулося святочне відкриття виставки емалій, яке довершив проф. Омелян Пріцак, в приявності громадян-аматорів емалієвого мистецтва. Після відкриття маестро Шонк-Русич пояснював методу виконування емалій та мотиви, взяті з княжої доби та пізніших часів. Сусідки Мистецької ґалерії, обдаровані бандуристки та співачки, сестри Оленка і Віра Шумиловичівні ученицi проф. Романа Левицького, збагатили відкриття виставки своїми вдалими продукціями.

ПЕРЕДУМОВОЮ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЗСА З КИТАЄМ Є ВИЗНАННЯ „ОДНОГО КИТАЮ"

Пекін. — Найважливішим досягненням поїздки державного секретаря Генрі Кіссінджера до Китаю є дальше уточнення передумов, при яких можуть бути встановлені дипломатичні взаємини між ЗСА та комуністичним Китаєм. Хоч у комунікаті про візиту Кіссінджера ця справа не з'ясована виразно, але є очевидним, що уряд ЗСА є на шляху до формального визнання комуністичного уряду в Пекіні як одинокого леґального речника китайського народу. У комунікаті говориться, що „З боку ЗСА поновно підтверджується: З'єднані Стейти Америки признають, що всі китайці по обох боках Тайванської протоки вважають, що є тільки один Китай і що Тайван є частиною Китаю; уряд З'єднаних Стейтів не оспорює цього твердження. З китайського боку підтверджено, що нормалізації відносин між Китаєм і З'єднаними Стейтами можна буде досягнути тільки на базі підтвердження принципу одного Китаю". За американськими інформаціями, таке сформулювання цього питання подав сам Чжоу Ень-лай і його без ніяких змін включено в комунікат. Обидві сторони стверджують у комунікаті, що дотеперішні відносини на базі „зв'язкових бюр" себе цілком виправдали і що заіснували передумови для збільшення обмінів між обома країнами. Обидві сторони узгіднили одночасно ряд додаткових обмінів в наступному році. Окремо в комунікаті відзначається розвиток торговельних взаємин і стверджується, що „в інтересі обох країн є застосувати заходи, щоб дальше поширювати торгівлю на засаді рівности та взаємної вигоди". Коли йдеться про політичний аспект китайсько-американських відносин, то обидві сторони підтвердили досі зобов'язуючі принципи, що були узгіднені між ЗСА та Китаєм в часі відвідин Китаю президентом Ніксоном. Американські політичні коментатори вказують на те, що в комунікаті немає з боку Китаю вимоги, щоб ЗСА вивели з Тайвану свої війська. В їх оцінці, китайський комуністичний уряд вважає, що фактичне зменшення американської залоги на Тайвані до висоти 6.000 вояків є рівнозначне з пляновим відтяганням з того обширу американських збройних сил. Як відомо, упродовж останнього року китайські комуністи розпочали посилену кампанію за приєднання Тайвану до китайського материка мирним шляхом, на базі переговорів. Всі політичні коментатори згоджуються з цим, що остання поїздка Кіссінджера до Китаю значно наблизила час встановлення дипломатичних взаємин між ЗСА та Народною Республікою Китаю.

Звільнення спеціяльного прокуратора Кокса було нелеґальним — твердить федеральний суддя

Вашинґтон. — У середу, 14-го листопада, федеральний суддя Ґергард А. Джесел видав рішення, що звільнення спеціяльного Вотерґейтського прокуратора Арчибалда Кокса було нелеґальним. Суддя Джесел заявив, що діючий генеральний прокуратор Роберт Г. Борк, який 20-го жовтня ц.р. звільнив Кокса на вимогу президента Ніксона, нарушив правило Департаменту справедливости, за яким спеціяльний прокуратор міг бути звільнений тільки за „надзвичайні провини". Ні діючий генеральний прокуратор Борк, ані президент Ніксон не обвинувачували Кокса в такий спосіб.

Хоч це рішення судді Джесела не наказувало відновити Кокса на пості спеціяльного прокуратора, воно скріпило незалежність нового спеціяльного прокуратора Леона Яворського у відношенні до Білого Дому. Рішення також правдоподібно послабить вимоги деяких законодавців, щоб спеціяльний прокуратор був назначений судом, а не Президентом. Суддя Джесел сказав, що суд, як складова частина федерального уряду, не повинен назначувати прокураторів, бо цей обов'язок належить до Департаменту справедливости, який входить в склад виконної частини федерального уряду. Але деякі законодавці, напр., член Палати Белла Абцуг з Ню Йорку, твердять, що рішення судді Джесела скріплює їх вимоги формально обвинувачувати президента Ніксона у зв'язку з Вотерґейтом, звільненням Кокса тощо.

Справа підвишки коштів їзди нюйоркськими підземками й автобусами

Ню Йорк. — У середу, 14-листопада, посадник Ню Йорку Джон Линдсей заперечив твердження губернатора Нелсона Рокефеллера, що кошти їзди нюйоркськими підземками та автобусами мусять зрости з 35 центів до 50, або навіть до 60 центів. Речник посадника Линдсея сказав, що Посадник та інші міські урядовці хочуть відбути наради зі стейтовими урядовцями, бо думають, що ще існує можливість задержати кошти їзди на теперішньому рівні. Дорадники Ліндсея зазначили, що хочуть, щоб на цих нарадах був присутній посадник-елект Абрагам Бім.

Губернатор Рокефеллер у вівторок, 13-го листопада, сказав, що після того, як в останніх виборах нюйоркські виборці не підтримали його пропозиції випустити бонди на 3.5 більйона долярів, то не має надії, що кошти їзди залишаться на 35 центах. Губернатор також заявив, що на деякий час можна було б задержати кошти їзди на теперішньому рівні, якщоб місто Ню Йорк відновило свою річну 100-мільйонову субсидію засобів масової транспортації. На це речник посадника Линдсея відповів, що місто призначувало цю субсидію поки діставало на це фонди від федерального уряду та позичку від стейту. Але коли у фіскальному році 1972-73 місто перестало одержувати ці гроші, то не може більше призначувати цієї субсидії.

ВЕЧІР ПІСНІ І МУЗИКИ В НЮ ЙОРКУ

Вже цієї неділі, 18-го жовтня, в залі Фешен Інституту при 24-ій вулиці між 7 і 8 евенями в Ню Йорку, відомий український хор „Думка" влаштовує вечір пісні і музики. В програмі виступатимуть: мішаний хор „Думка" — диригент д-р Ігор Соневицький, „Молода Думка" — диригент Яра Кекіш, Ансамбль Бандуристів — диригент о. Сергій Кіндзерявий-Пастухів, Олена Зам'ята — сольоспів, Адріян Бриттан— скрипкове сольо. Програмою проводитиме Володимир Гентіш. Імпреза заповіджена на годину 5-ту по полудні.

ЄГИПЕТ ТА ІЗРАЇЛЬ ДОСЯГНУЛИ УЗГІДНЕННЯ У СПРАВІ ЗАСТОСУВАННЯ УМОВ ПЕРЕМИР'Я

Каіро/Тель Авів. — Триденний застій у переговорах між представниками ізраїльського та єгипетського командувань пощастило з успіхом переборотн і обі сторони досягнули погодження щодо способів практичного переведення в життя умов щойно підписаного перемир'я. Застій у переговорах спричинили розходження в інтерпретації двох точок договору про перемир'я, а саме в питанні обсади контрольних пунктів на шляху між Каіром і містом Суезом та на шляху постачання єгипетської Третьої армії і в питанні негайного обміну полоненими. У висліді розмов між ген. Агароном Ярівом з ізраїльського боку та ген. Абделем Ґгані ель-Ґямазі з єгипетського боку, досягнуто погодження в обох цих питаннях та узгіднено, що контрольні пункти будуть під наглядом військових частин ОН. Ізраїльські представники матимуть змогу контролювати зі свого боку постачання міста Суезу та Третьої армії, щоб бути певним, що єгиптяни не надсилають туди зброї і військового виряду. Обмін полоненими розпочинається 15 листопада.

Як відомо, ізраїльсько-єгипетський договір про перемир'я не поширюється на Сирію і покищо немає ніяких інформацій про те, як уложаться відносини між Ізраїлем та Сирією. Успішне домовлення між Ізраїлем та Єгиптом створює передумови для скорого започаткування мирних переговорів в Женеві, які мали б початися вже 10 грудня.

Відбулася нарада Брежнєва з комуністичними лідерами УССР

Київ. — У зв'язку з перебуванням генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва в Києві, де відбулася його зустріч та переговори з президентом Югославії Тіто, Брежнєв в товаристві А. Громика та секретаря ЦК КПСС К. Ф. Катюшева зустрівся 11 листопада з „членами і кандидатами в члени Політбюро ЦК Компартії України". Газета „Правда" з 13 листопада подала про цю зустріч ширшу інформацію, пишучи, що „член Політбюро ЦК КПСС, перший секретар ЦК Компартії України В. В. Щербицький, голова Президії Верховної ради УССР І. С. Грушецький, голова Ради міністрів республіки А. І. Ляшко поінформували про працю партійних організацій України в напрямку перетворення в життя постанов XXIV з'їзду КПСС, про виконання трудящими республіки народногосподарських плянів і соціялістичних зобов'язань третього, вирішального року п'ятирічки. Товариш Л. І. Брежнєв відзначив значні досягнення трудящих республіки в розвитку промисловости і сільського господарства, їх чималий вклад в економіку країни (тобто, очевидно — СССР), високо оцінив успіхи українських хліборобів, які здали в засіки батьківщини (тобто СССР) понад один мільярд пудів хліба. Генеральний секретар ЦК КПСС зупинився на актуальних завданнях партійної організації республіки щодо підвищення політичної і трудової активности мас, підкреслив важливість дальшого розгортання соціялістичного змагання для успішного виконання плянових завдань дев'ятої п'ятирічки". Коротко, господар з Москви приїхав перевірити зроблене та розподілити нові завдання серед своїх підручних верховодів в Україні.

Сахаров і Подьяпольський в обороні Плюща

Ню Йорк. — „Новое Русское Слово" з 14-го листопада 1973 р. передрукувало із „Самиздату" відкритий лист адресований до Генерального секретаря Об'єднаних Націй Курта Вальдгайма і підписаний відомим фізиком А. Сахаровим і Григорієм Подьяпольським. Автори листа цим разом стають в обороні двох членів т. зв. „Ініціятивної групи захисту прав людини", а саме В. Борисова і математика Леоніда Плюща. Підписані вважають, що обороняти права людини це завдання ОН, яка проголосила загальну деклярацію прав людини. Відступаючи від цієї засади, ОН цілковито може стратити свій престиж в народів і людей репресованих і переслідуваних совєтським режимом. Автори листа кількаразово підкреслюють героїчну поставу обидвох репресованих, один з яких (Борисов) перебуває вже третій рік у спеціяльному психіятричному заведенні, що ним опікується КҐБ; і другий, Леонід Плющ, доля якого повинна викликати особливу тривогу. Його повна ізоляція і стосовані до його особи методи порушують однаково законність, як і етику.

Згадуючи про долю Л. Плюща, автори листа до ОН пишуть: „Суд над Плющем відбувався в порожній залі, а назначеного судом адвоката тільки один раз допустили на консультацію з „обвинуваченим". Суд який відбувся за закритими дверима, не читаючи навіть акту обвинувачення, виніс строгий вирок, засудивши Л. Плюща на висилку в психіятричне заведення спеціяльного типу. Касаційний суд вправді зм'ягшив пізніше вирок, змінивши „особливого типу" „лічницю" на „звичайну", однак навіть після того, коли судове рішення вступило в силу, доля Плюща не змінилася і він ще й досі перебуває в слідчому ізоляторі КҐБ, а його родині, головно дружині, відмовляють побачення. На цьому справа Л. Плюща не закінчилась. Прокуратура опротестувала рішення касаційного суду і Плющеві знову грозить висилка до психіятричного заведення „спеціяльного типу". Кількакратне намагання і апеляційні прохання друзів обидвох засуджених (Борисова і Плюща) були безрезультатні".

Вкінці Сахаров і Подьяпольський просять Вальдгайма заступитись за долю обидвох дисидентів. Вони звертають увагу, що таке заступництво і оборона засуджених Об'єднаними Націями преважлива справа. Такий акт не тільки обороняє Борисова і Плюща і облегшує долю їхніх родин, але також послужить пересторогою державним чинникам СССР, бо анологічних випадків є більше.

АРХЕОЛОГІЧНІ ЗАПОВІДНИКИ КИЄВА

Міська Рада м. Києва затвердила плян поділу міста на археологічні зони і проголосила заповідниками: помістя Видубецького, Фролівського, Кирилівського манастирів, посілість колишнього київського Братства та всієї території старої Печерської фортеці. Всі названі заповідники охороняються законом міста.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ЮВІЛЕЙНОГО НАУКОВОГО КОНҐРЕСУ У 100-РІЧЧЯ НТШ

Ню Йорк. — Як уже інформовано, з кінцем наступного тижня, в днях від 23 до 25-го листопада, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-ій вулиці відбудеться Ювілейний Науковий Конґрес для відзначення 100-річчя Наукового Т-ва ім. Шевченка. Конґрес включає пленарні сесії та конференції Секцій і Комісій, точна програма яких подана на іншому місці в цьому числі „Свободи". Почнеться цей великий Конґрес реєстрацією учасників в п'ятницю, 23-го листопада, о год. 9-ій перед полуднем. Святочне відкриття Конґресу передбачено на год. 11-ту перед полуднем тієї ж п'ятниці. Дальше в програмі Конґресу:

П'ятниця, 23 листопада:

11:45 год. перед полуднем — 12:15 год. по пол. — Пленарна Конференція.

1:30 — 1:45 по пол. — Відкриття вистави видань НТШ і архівних матеріялів української державности 1917-1920 рр.

1:45 — 4:00 по пол. — Продовження Пленарної Конференції.

5:00 — 8:00 по пол. — Наукові Конференції Секцій і Комісій.

В суботу, 24-го листопада

9:00 перед пол. – 12:40 по пол. — Наукові Конференції Секцій і Комісій.

1:30 — 5:30 по пол. — Продовження Наукових Конференцій Секцій і Комісій.

В неділю, 25-го листопада

9:00 перед пол. — Богослужби в українських церквах.

10:30 перед пол. — 12:30 год. по пол. — Кінцева Пленарна Конференція. Закриття Конґресу.

Ювілейний Бенкет

Статлер-Ґілтон Готель
7-ма Евеня і 33-тя вулиця
в Ню Йорку

В суботу, 24-го листопада 1973 р.:

6:00 год. ввечорі Джорджен Фойс коктейл.

7:00 год. вечора — Джорджен заля — бенкет.

Потрібну програму і книгу абстрактів доповідей можна одержати при реєстрації. Книги абстрактів доповідей є видані українською і англійською мовами.

Оплати: 2.00 дол. реєстрація, 3.00 дол. за книгу абстрактів, 20.00 дол. карта вступу на бенкет, 35.00 дол. для супружжя. Інформація: Shevchenko Scientific Society. 302 West 13th St., New York., N. Y. 10014. (212) WA 9-7622. Квитки на бенкет до набуття в Арці, Сурмі і в Канцелярії НТШ в Ню Йорку.

УВФронт відбув Другий Світовий З'їзд

Торонто (УВФ). — Напередодні Другого СКВУ, в днях 30 і 31 жовтня 1973 р., відбувся тут в залі Українського Дому при вул. Крісті, Другий Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту, який проходив під гаслом „Всі наші сили на допомогу Україні!" У З'їзді взяли участь 52 умандатовані делеґати від ОУВФ у 10 різних країнах вільного світу і 50 членів централь тих же організацій з правами делеґатів, тобто разом 102 особи, управнені до голосування. Крім того були на з'їзді гості в числі 125,, в більшості члени ОУВФ, отже всіх зареєстрованих учасників з'їзду було 227 осіб. В тому числі були на з'їзді члени ОУВФ з 22 міст Канади і 12 міст ЗСА.

Головою з'їзду був обраний і керував ним впродовж двох днів інж. В. Безхлібник. Членами президії були: проф. І. Вовчук (ЗСА), проф В. Василенко (Англія), інж. В. Косюк (Арґентина), п-і мґр У. Целевич (ЗСА), п-і М. Солонинка (Канада), інж. С. Григорців і Ж. Коломиєць (Австралія), ред. С. Мудрик (Німеччина), ред. В. Косик (Франція), інж. М. Гец (Бразилія), мґр А. Гайдамаха (Бельґія), д-р О. Кушпета (Голляндія), Л. Футала і М. Ковальчин (ЗСА). На почесних членів президії були попрошені: Я. Стецько — голова Проводу ОУН, Г. Драбат — ред. „Визвольного Шляху", п-і С. Стецько - голова Української Делеґації АБН, д-р Р. Малащук - голова Головної Управи Ліґи Визволення України.

З'їзд відкрив промовою о 7-ій год. вечора у вівторок 30-го жовтня, д-р Р. Малащук, голова ГУ ЛВУ, як господар з'їзду. По прийнятті порядку нарад обрано 4 комісії, що мали працювати в часі з'їзду: мандатну, статутову, резолюційну і номінаційну.

Черговою точкою було Слово-звернення Ярослава Стецька, голови Проводу ОУН, п.н. „За скріплення визвольної акції".

Після того були доповіді До теми „Положення в Україні і Український Визвольний Фронт" говорили ред. Г. Драбат і проф. І. Вовчук. Доповіді на тему „Ситуація й наша дія в західньому світі" — д-р С. Галамай і п-і мґр С. Стецько. Третій цикл доповідей на тему „Наша діяльність і завдання серед української спільноти на відтинках: загально-громадському, культурному, жіночому, молодіжному" був на передполудневій сесії у середу, 31 жовтня. З доповідями виступали: д-р Б. Стебельський, мґр В. Кліш, п-і мґр У. Целевич, мґр А. Лозинський, голова Крайової Управи ТУСМ у ЗСА.

Інформації про діяльність ОУВФ у країнах вільного світу склали представники з 10 країн: Австралія (Ж. Коломиєць), Арґентина (В. Кашор), Англія (І. Дмитрів), Бельгія (О. Рожка), Бразилія (інж. М. Гец), Голляндія (д-р О. Кушпета), Німеччина (С. Мудрик), Франція (ред. В. Косик), ЗСА (д-р С. Галамай), Канада (В. Макар). Відчитано теж надіслані письмові звіти з Австрії й Еспанії

Порушені в доповідях і звідомленнях справи були обширно передискутовані, а висновки дали підставу для праці Резолюційної Комісії.

По обговоренні і прийнятті правильника СУВФ, чим формально завершено Світовий Український Визвольний Фронт, обрано першу його Президію, з осідком у Канаді, у складі трьох осіб: д-р Р. Малащук — голова, інж. В. Безхлібник і мґр О. Романишин — члени.

З'їзд СУВФ вітали усно всі репрезентанти-звітодавці з поодиноких теренів, Д. Купчик — голова Українського Християнського Робітничого Руху, а письмові привітання надіслали: Секретаріят СКВУ, ЛВУ, СУМ і інші ОУВФ з різних міст, інж. М. Когут з Едмонтону й ін.

З'їзд СУВФ схвалив ряд привітань. По прийнятті резолюцій та порушенні деяких актуальних справ, з'їзд закінчено о год. 9.05 увечорі заключним словом голови СУВФ д-ра Р. Малащука і відспіванням „Ще не вмерла Україна".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Покаянна заява" Івана Дзюби

Понад десять років продовжувалася нерівна боротьба літературного критика і публіциста Івана Дзюби із совєтською поліційною системою в обороні прав українського народу. Ця боротьба досягнула свого найвищого пункту з появою книги Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?" в 1965 році, у якій він, виходячи з марксистсько-ленінських позицій, розкрив антинародну національну політику совєтського режиму, показавши на цілому ряді конкретних фактів, що голосно реклямована режимом „інтернаціоналізація" ніщо інше, як звичайна русифікація не-російських народів в СССР.

Книга Івана Дзюби, якому ніхто не міг закинути „антирадянщини", виявилася незвичайно діймаючим ударом по політиці совєтського московського режиму, який дав доручення своїм підручним верховодам в Україні за всяку ціну знешкідливити вплив цієї публікації, яка знайшла широкий відгомін і в Україні і за кордоном, у різних країнах Західнього Світу. Проти Івана Дзюби розпочато кампанію, усунено його із Спілки Письменників України, позбавлено праці, приневолено навіть виступити з першою „покаянною заявою". Водночас окремі совєтські автори-пропагандисти дістали доручення „розправитися" з аргументами Дзюби. На чоло в цьому висунувся Богдан Сенчук, який опублікував „критику" книги Дзюби. Цю „критику" поширено, однак, тільки за кордоном, бо видвигнені Сенчуком „аргументи" були такого порядку, що з ними не можна було вийти перед мешканцями СССР. Про те, яка є вартість „критики" Сенчука і йому подібних в боротьбі з Дзюбою, майстерно написав Вячеслав Чорновіл на сторінках самвидавного „Українського вісника", ставлячи „66 запитань і зауваг „інтернаціоналістові" Сенчукові".

Совєтські верховоди здавали собі справу, що пороблені протизаходи незадовільні і тому весною 1972 року вони застосували радикальніші прийоми. В квітні 1972 року Дзюбу арештовано і до березня 1973 року він перебував у повній ізоляції в тюрмі. В березні 1973 р. відбувся „суд", який засудив його за „протисовєтську діяльність" на 5 років каторги в концтаборах і 5 років заслання. Разом з цим поліційні совєтські опричники пробували всі засоби, щоб зламати Івана Дзюбу і примусити його самого написати чергову працю, в якій він опрокинув би свої власні закиди проти совєтської русифікаційної політики. Для цього вони повністю використали затяжну хворобу Дзюби — туберкульозу, що у пов'язанні з іншими формами терору допомогло поліції добитися успіху. У висліді однорічного поліційного натиску Іван Дзюба „покаявся", надсилаючи „Літературній Україні" покаянну „заяву", у якій за втертою совєтською формулою з'ясовує свої „гріхи" проти „радянської вітчизни" і заповідає „поправу". Наголос у „заяві" покладений на засудження публікації „Інтернаціоналізм чи русифікація?", що тільки додатково вказує на правильність всіх стверджень у цій книзі і одночасно на страх режиму перед нею. Свою вимову має повторювана в „Заяві" згадка про „українських буржуазних націоналістів".

Для нас не є суттєвим, що напише під поліційним диктатом Іван Дзюба у підготовлюваній власній „критиці" свого ж попереднього твору. Не є також суттєвим, що він в майбутньому писатиме і як укладеться його життьовий шлях. Бо що він тепер, під терором для ратунку свого життя, і не писав би, все це може бути тільки черговим і додатковим обвинуваченням народовбивчого окупаційного режиму, який в найбільш рафінований спосіб доводить людей до такого стану, що вони заперечують самі себе.

У затяжній боротьбі українського народу проти російського колоніяльного поневолення Іван Дзюба є ще одною з безчисленних жертв.

М. Сосновський

ДОСЯГНЕННЯ ДРУГОГО СКВУ

Другий Світовий Конґрес Вільних Українців вже за нами. Можна без перебільшення сказати, що це була велика, навіть імпозантна імпреза з чималим зовнішнім політичним ефектом. Не менше імпозантним був Другий СКВУ і щодо своєї репрезентативности, враховуючи факт, що на ньому були заступлені всі наші поселення у вільному світі, Церкви, суспільно - громадські, професійні, культурні, наукові, господарські, в е т еранські, жіночі, молодечі, студентські організації, товариства і установи. На Другому СКВУ були присутні, як гості, лідери нашого політично - партійного сектору на еміґрації.

Тепер, після закінчення праці Другого СКВУ, можна дещо докладніше зупинитися над досягненнями і недоліками цього Конґресу, а в першій мірі уточнити, чи і що він нового вніс в наше громадське життя у діяспорі, поминаючи зовнішні ефекти, або інакше, чи він став кроком вперед на шляху нашого суспільного розвитку і організаційного росту.

Як знаємо, в ході перед конґресової дискусії, яку переведено на сторінках української преси в Канаді ЗСА, Европі, Австралії, країнах Латинської Америки, учасники дискусії видвигнули дуже багато різних справ і проблем, що стосуються українського життя в діяспорі, надіючися, що відповідь на окремі питання дасть власне Другий СКВУ. Ці питання заторкували організацію нашого громадського життя, використовування наших людських і матеріяльних ресурсів, наше відношення до подій на українських землях і нашу ролю на відтинку ефективної допомоги українському народові у його боротьбі за волю та державну незалежність. У багатьох випадках дискутати перенаголошували і переціновували фактичні можливості СКВУ як координуючого громадського центру нашого життя в діяспорі, але як можна було пізніше завважити вже на самому Конґресі, ці дискутанти насправді в і д дзеркалювали прагнення широких мас народу мати справді реальний і справді ефективний громадський загальноукраїнський центр. Більше того, Другий СКВУ незвичайно різко виявив і навіть задемонстрував факт, що для українського широкого загалу, без уваги на місце поселення, Світовий Конґрес Вільних Українців став символом всеукраїнської національної єдности, найвищим речником наших національних прагнень з повним правом репрезентувати всю українську діяспору та в її імені діяти.

На нашу думку, таке виразне усвідомлення широким загалом місця, ролі і характеру СКВУ, яке виявилося на Другому СКВУ, належить до найзамітніших досягнень Конґресу. Не є суттєвим, що це усвідомлення зродилося у найкритичнішій фазі Другого СКВУ, коли вже здавалося, що ця організаційна структура не витримає іспиту життя і впаде жертвою вузькогрупових спорів та амбіцій. На майбутнє, тільки засліплений речник такої чи іншої групи не захоче витягнути належного висновку з того простого, але знаменного факту, що у той час, коли СКВУ знайшовся в обличчі загрози у висліді зайвих і по суті шкідливих групових позакулісових торгів і пересправ, сотні делегатів і учасників Конґресу довгими годинами не покидали залі нарад, рішуче домагаючися від своїх провідників розумної і конструктивної політики і позитивного завершення нарад Конґресу та вибору керівних органів. А чи можна усунути з пам'яти глибоко емоційну реакцію учасників Конґресу, коли Владики наших Церков поінформували, що їм таки пощастило поладнати кризу і що можна буде успішно закінчити працю Конґресу? Тут не йшлося вже про те, наскільки задовільною була запропонована р о з в'язка. Для сотень учасників, які зі сльозами в очах, спонтанно, почали співати „Боже великий", найважливішим було, що пощастило не допустити до провалу, трагічні наслідки якого були зрозумілі для широкого загалу, але, на жаль, не зрозумілі для всіх тих, хто діяв „за кулісами", допровадивши до непотрібної кризи, яка оставила у всіх учасників дуже гіркий посмак. Немає сумніву, що криза в часі Другого СКВУ кинула некорисне світло на діючі проводи наших громадських центральних репрезентацій, які згідно із статутом СКВУ фактично тримають у своїх руках ключ до успіху або неуспіху СКВУ.

З цим питанням тісно в'яжеться інший важливий позитивний аспект Другого СКВУ, а саме видвигнення на порядок дня проблеми українського громадського проводу і його формування. Другий СКВУ несподівано став публічним форумом, на якому гостро виявилися недоліки нашого організованого громадського життя, яке далі остається під впливом сил і чинників, які не завжди повністю усвідомлюють собі наслідків змінених умов, нової дійсности і які готові далі діяти, користуючися стилем і методами давноминулих років. Другий СКВУ продемонстрував, що наша громадська о р г анізаційна структура не цілком здорова і що її найважчим недомаганням є це, що в соціології окреслюється „циркуляцією еліт", тобто брак механізму, який уможливлював би безупинне поповнювання діючої провідної верстви новими елементами. Замість того ми маємо якоюсь мірою „закриту систему", в межах якої відбуваються такі чи інші

(Закінчення на стор. 6-ій)

ФАКТИ — ЦЕ І Є ДОКАЗИ

Від Редакції: У зв'язку з „покаянною заявою" Івана Дзюби та з намаганнями совєтських чинників протидіяти арґументам його твору „Інтернаціоналізм чи русифікація?" передруковуємо з самвидавного „Українського вісника" випуск VI, статтю „Факти — це докази", у якій є мова про цю книгу Івана Дзюби і про закиди проти нього, а в першій мірі про закиди Богдана Стенчука. У статті наводяться конкретні приклади русифікації в СССР, яка проводиться під прикриттям гасла „інтернаціоналізації" всіх аспектів підсовєтської дійсности. Ця стаття вказує на це, чому совєтський режим з такою силою спрямував свої удари власне проти Івана Дзюби.

Ми не читали твору Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?", але стаття Дмитерка у „Літературній Україні" і брошура Стенчука обвинувачують Дзюбу у перекрученні фактів, ревізіонізмі і т. п.

Не знаємо, чи де в історичних документах записано, але в нашій пам'яті є чимало фактів, бодай про них не згадувати.

Відомий усім історичний факт воз'єднання західної України з Радянською Україною, а ось деталі факту, про які розповідають учасники воз'єднання.

Частини Радянської Армії прийшли, оточили село, за списком викликали активістів села, посадили в вагони і відправили в... Сибір. І таких приречених десятки тисяч. Забирали, висилали і грамотних і неграмотних, селян, міщан, інтелігентів, які колинебудь, денебудь висловлювали сумнів щодо потреби воз'єднання.

Вивіз українців до Сибіру породив певний опір, посилив дії так званих бандерівців, якими сьогодні лякають „східняків".

На початку війни „воз'єднаним" у Сибіру українцями дозволили вступати до діючої армії і боротись проти поневолювачів.

Оскільки ці українці історично були підданими Польщі, вони й пішли до польської армії і, разом з радянськими військами, дійшли до Берліна.

Після війни вертатись на батьківщину в села, звідки їх забрали до Сибіру, їм не вільно було. Вони залишились в Польщі або поповнили ряди бандерівців.

Після закінчення війни, воз'єднаних в Сибіру українців „реабілітували" і дозволили переселитися з Сибіру в Саратовську область (не в Україну, а в Саратовську область!).

Другий факт. У вищих та середніх навчальних закладах на Україні навчають тільки російською мовою. Підготовлені кадри спеціялістів ідуть на виробництво, в установи і всю роботу ведуть російською мовою. Тому-то в містах не чути української мови.

Ось приклад: один з Інститутів Академії Наук УРСР всю роботу веде російською мовою. Там існує тверда норма: наукову дисертацію треба писати російською мовою, бо як напишеш по-українськи, то її не затвердять, бо це ж ознака „українського буржуазного націоналізму". З числа сотні співробітників Інституту один-два (вихідці з Західної України) розмовляють між собою рідною українською мовою. Їх інакше не називають тільки „бандера", „бандерівці".

Той же процес „інтернаціоналізму"

Академія Наук УРСР через своє видавництво „Наукова думка" видає твори з математики, фізики, хімії та інших точних наук тільки російською мовою. Для „домашнього вжитку" видають по-українськи твори з української мови, літератури, історії.

Подивимось каталог видань на 1970 рік. „Физико-математическая и техническая литература" планується тільки російською мовою. Правда, в 1969 році з 132 наукових творів видано російською мовою 129 і українською — 3, тобто російською 98%, українською — 2%. Один з цих трьох творів — це „Математичні лекції Феофана Прокоповича — вченого петровської епохи" (1681-1736). Це лекції, які Феофан Прокопович прочитав в 1708 році в Київській Академії. Як бачите, 250 років тому у Києві в вищій школі читали лекції українською мовою.

Інші видавництва України — будівельні та подібні — теж друкуються російською мовою.

Про жахливий стан з виданням наукових творів українською мовою свідчить „Книга - довідник", видана в Москві в 1961 році: „Вопросы организации и методики научно - технической информации и пропаганды". У таблиці цієї книги „Удельный вес научно - технико - информационных материалов, издаваемых на языке союзных республик" — за числом виданих національною мовою матеріялів на першому місці стоїть Литовська Республіка, яка, при населенні 2,3 мільйона, у 1960 році видала 1174 видавничих аркушів, з яких литовською мовою — 1057 аркушів, або 90%.

Далі йдуть інші республіки Союзу. І на останньому місці в таблиці стоїть Українська Республіка, яка, при населенні 42 мільйони, видала тільки 510 видавничих аркушів, а з них українською мовою 102 аркуші, або 20%. Отже 90% і 20%.

Наукові твори ідуть до навчальних закладів і стають основою системи навчання російською мовою.

Той факт, що у вищих і середніх навчальних закладах навчають російською мовою, примушує батьків - українців заздалегідь готувати своїх дітей до вступу до цих

(Закінчення на стор. 8-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Ігор Шанковський. КОРОТКЕ ЛІТО. Поезії. Накладом Української Книгарні в Едмонтоні. 1970, ст. 114. Обгортка книжки роботи мистця Петра Андрусева.

Це вже третя збірка поезій Ігоря Шанковського, який народився 1931-го року. Треба навести думку поета про те, як він дивиться на поезію: „Поезія для мене — основа буття. Я не можу не писати про те, що стається з моїми сучасниками, мені не бракує сміливости письменника казати про те, що я відчуваю, про мою приналежність до українського народу — бо це мої святощі. І коли мною на мить заволодіє сумнів, тоді я черпаю з глибоких джерел моєї рідної, приниженої недругами української мови — наснагу, стояти за право літератури бути національною".

Повище поетичне „Вірую" молодого поета є в повній згоді до мистецької творчости, яка є, як пише автор „Передмови" Ростислав Єндик, „найповнішою функцією людини". Той сам критик домагається, щоб у мистецькій творчості не „було фактору заперечення розумовости", бо це „відбирає мистецтву всі вальори і спихає його вниз до квиління немовляти, або до блеяння барана" (ст. 5).

На попередні збірки дістав Шанковський тільки похвальні оцінки (В. Державина, Ю. Тиса, І. Шевчука, Л. Полтави, М. Мандрики та журналів „Голосу Спасителя" і „Сучасности"). Ці збірки — це „Квітнева дань" (1958) і „Дисонанси" (1960). В 1966 р. поет видав переклад давньої японської поезії під заг. „Сто поетів — сто пісень". Ці „пісні" — це п'ятирядкові строфи, так звані танки, — і їх переклад приносить славу українському перекладачеві, як це підкреслювала Оксана Керч в „Гомоні України" (з 3-го лютого 1968), і як хвалив їх Ростислав Єндик у згаданій передмові, який написав, що „треба б побажати", щоб Шанковський „у розшуках за чистим словом ставлявся так наполегливо і у власних віршах".

Наведемо 84-ту станку поета Кіосуке Фужівара, який жив в другій половині XII віку:

Колись я так ненавидів
дитинство,
як лиш юнак нетерпеливий
може.
Ну, а тепер я все віддав би,
Боже,
за юнощів несхмарених
безчинство —
тепер, коли так близько
смертне ложе.

У збірці „Коротке літо" бачимо вже вповні зрілого поета, який з однаковою легкістю пише бойово - патріотичні вірші (цикл „Українські мотиви"), поезії на загальні теми — цикл „Коротке літо" і твори „На американські теми". Календар „Голосу Спасителя" на 1952-ий рік писав, що „Ігор Шанковський цікавий тим, що він один з нечисленних поетів, які плекають сьогодні поезії з глибокою - християнською тематикою". Гадаємо, що автор повищих слів не повторив би їх після прочитання циклу „Американські мотиви".

Для нас найцікавіший розділ „Українські мотиви" — 14 поезій (ст. 37-68). Вірш „Коротко — К о р отичеві" кінчається: „Віталію, ти чудесний лікар. Ти вилікував мене від сумнівів про тебе". В поезії „Казка про рідну мову" є така строфа:

Не топчи Шевченкового
слова,
змилуйся, земляче,
не топчи! —
Тихо плаче українська мова,
контитентами всіма йдучи.

Поет не може зрозуміти того, що його земляк „не вміє і на волі слово зберегти", „Земляків зібралося доволі з грамофонів линє „рушничок"... А черниці в українській школі по англійськи учать діточок"!

Ігор Шанковський в циклі „В пошуках пристаней" висміває теперішню „модерну" поезію, якої ніхто не розуміє, крім поетів (і то тільки тоді, коли вони творять!), а деякі редактори (чи навіть цілі редакційні колегії) їх друкують, бо не хочуть бути „олд фешен". Повторимо думку Р. Єндика з передмови до збірки „Коротке літо". Він писав, що Шанковський „вже зміряв свої сили останньою збіркою... відкине псевдомодерну бе з н адійність та повторність з традиційности... і буде виростати з минулого і ставати з кожним новим виявом також новітнім" (ст. 8).

Людмила Коваленко. ТИХА ВОДА. Повість. Видання Об'єднання Сестрицтв Української Православної Церкви в ЗСА. Савт Бавнд Брук, Н. Дж., 1973, ст. 290.

Людмила Коваленко (1898-1969) залишила по собі поважний літературний доробок. Вона в роках 1950-1969 видала збірник драматичних творів, фантастичний роман, три збірки оповідань, одну трилогію та підготовила до друку „Україну — Енциклопедію для молоді". Вона викінчила була і цю повість про Володимира Антоновича, яку видало після її смерти Об'єднання С е с трицтв УПЦ у ЗСА, яке вона довгі роки очолювала, за що належиться повне признання цій жіночій релігійній організації, бо в нас не завжди шанують та пам'ятають про померлого члена, чи навіть голову.

В передмові авторка признається, що вже до останнього тому трилогії „Наша не своя земля" довелось „їй звіряти свої враження і спогади з даними в „Історії" Д. Дорошенка, а для написання повісти про В. Антоновича і хлопоманів довелось таких розшуків робити значно більше, бо фактично вся повість побудована на них". Оце признання авторки допомагає зрозуміти її твір, в якому вона не відважувалася на більшу творчу свободу, бо

(Закінчення на стор. 6-ій)

о. Ігор

УКРАЇНЦІ В ПАПУА НОВІЙ ҐВІНЕЇ

(3)

КАВІЄНҐ І ОСТРІВ МАНУС

Ці острови разом творять одну дієцезію. Літак летить понад знаними мені вже вулканами, затокою, а далі понад морем Бісмарка. Приземлюємося в Кавієнґу, столиці острова Нова Ірляндія за 148 миль на північний захід від Рабалу. Острів Нова Ірляндія довгий та вузький, і коли я сідав на веранді реколекційного дому відмовляти свої вервиці, то на обрії бачив Рабал.

Кавієнґ — це мале містечко. Тут тихо після рухливого Рабалу. Місіонери-американці зустрічають мене на летовищі. Замешкую в монастирі, збудованому в формі мотелю. Цілком по-американськи. Дістаю кімнату з лазничкою, над ліжком сітка проти комарів. До моря недалеко. Каплиця така, якої я ще не бачив: лавки, клячники, престіл, все відкрите, лише дах над головою. Правив я Служби Божі раненько, птахи вітали день Божий таким дивним співом, якого перед тим я не чув, вітер колихав полум'ям свічок.

Місія, осередок і палата єпископа в самім місті. Це також досить великий збір будинків: школи, шпиталь, крамниці, гуртівні, тартак тощо. Однак вона багато менша від місії в Рабалі. Оглядаю й шукаю, на жаль без успіху, нашого брата. Владика був на відпустці в Америці. Між священиками знайшов словака-американця, який цілком златинщився і майже забув свою мову. Дивувалися американці, коли я говорив до цього словака, а може колишнього українця, по-українському, а він поволі пригадував декотрі слова зі своєї матірної мови.

Другого дня взяли мене і тубільську медсестру на прогулянку вздовж східнього узбережжя дорогою, яку побудували німці перед Першою світовою війною. Виложена вона шутром з морських потовчених коралів.

Дорога веде через селища тубільців, плянтації кокосових дерев, кави й какао. Вступаємо до плянтаторів, оглядаємо місійну церкву, станицю і великі забудовання колеґії — вищої школи для тубільців. Побіч шпиталь — фундація німецьких єпископів.

Тропічна злива. Сестри запрошують мене подивитися на новонароджених тубільських дітей. Від гостинної до положничого відділу цементовий хідник. Я в своїх сандалах іду за монахинею, яка хоронить себе від дощу великою парасолею.

В поворотній дорозі ми перетяли острів і дісталися через прекрасні гори на західну його сторону. Вечір. Знову тропічна злива. Пізно вночі нарешті ми вдома.

Покидаю Кавієнґ і лечу до острова Манус, що лежить за 237 миль на захід. Летимо понад островом Новий Ганновер, далі понад малими коралевими островами і вкінці сідаємо серед зливного дощу на маленькім зеленім летовищі Момоте.

Момоте розташувалося на острові Лос Неґрос, а з великим островом Манус сполучений малим мостом. На Манусі за 25 миль від летовища, „столиця" Лоренґвав, побіч якої знаходиться австралійська морська воєнна база Торенґав, а далі католицька друга місія Папіталаї.

Був я, Богу дяка, на багатьох островах, однак такої краси, як тут, не бачив.

Автобусом летунської компанії дістаюся до Лоренґав, де мешкає священик-декан, ірляндець, що займається справами церкви на тому й інших чотирьох островах. Хата в священика нова, дві кімнати для гостей, побіч бідна церква. Ми довго говоримо про Україну, Ірляндію, церковні справи. Над вечір везе мене мій господар на оглядини місцевости. Доброї дороги всього кілька миль. Вранці правлю Службу Божу, по сніданні везе мене о. декан до Папіталії.

Там є другий священик, який займається тою оселею, де також є школа, сестри і інші місійні заклади. Мешкає священик, американець, у великому домі над самим берегом моря. На стінах різьби тубільців, в куті стіл, як і по всіх місійних станицях, з апаратом надавчої та приймаючої радіової сітки, що лучить всі місійні станиці з осередком владики. Щоденно о точно означеній годині місія за місією голоситься до осередку владики складаючи справоздання з праці, передаючи новини і т. д. Це неначе місійний часопис-щоденник.

Американець везе мене на оглядини місії. У сестер купую мушлі, котрі знаходять лише на цьому острові, а потім на мою просьбу їдемо кілька миль до морської бази Торенґав, де я хочу видіти, чи між моряками немає австралійців українського походження. Священик-капелян на базі каже мені, що таких немає. Я настоюю і ми в канцелярії переглянули списки моряків, але не знаходимо нікого з українського походження. Перепрошую капеляна і дякую йому за прислугу.

ВАНІМО

З Момоте літаком прямую до Маданґу 247 миль понад морем Бісмарка на південний захід, а опісля другим літаком понад суходолом Нової Ґвінеї 408 миль на північний захід до Ванімо, що є столицею дистрикту Західнього Сіпіку.

Ванімо лежить майже на кінці країни, за кілька миль від границі з Західнім Іріяном. Цілий день в дорозі.

Лет з Момоте до Маданґу цілий час. З Маданґу до Ванімо дістаю на літаку місце біля вікна. В руках вервиця, очі жадібно сприймають надзвичайно гарні краєвиди цього таємного краю, ще недавніх, а подекуди й теперішніх людоїдів. Спершу летимо вздовж берегів моря, до якого тут і там вливаються більші й менші ріки. Врешті віддалюємося від моря, летимо над долинами, а далі понад вершками гір. На їхніх шпилях, бачу селища, неначе орлині гнізда.

Нараз бачу велику ріку. Це певно преславний Сіпік, що й дав назву дистриктові ,друга щодо величини ріка в Новій Ґвінеї, перша в Папуї ріка Флай. Вода в ріці жовта, каламутна вливається до моря кількома широкими коритами. Передишка у Віваку, столиці Східнього Сіпіку. Вже майже темно, коли сідаємо в Ванімо на маленькому летовищі, вкритому травою. Далі літаки не йдуть. На летовищі маленька будка — це летунська стація. Голошуся до урядничкі, „офіс" якої в ґаражі, і вона урядує, сидячи на якійсь скриньці.

Ванімо, осідок Владики, мале місточко. По мене виїхала „джіпом" учителька, світська місіонерка. Побіч сидить також учителька-монахиня, яка була в літаку зі мною. В малім домі Владики і його заступника старенький священик вітає мене і каже, що Владика ще не повернувся з нарад в Порт Морсбі. Я вибираю як місце мого осідку село, де знаходиться місія. Сідаємо на „джіп" і їдемо. Дорога веде вздовж берега моря, далі скручує в ліс і натрапляємо на потік, через який немає містка. Цей потік — наслідок недавньої зливи. Постає питання: чи дістанемося до місії? Поволі, поволі ми потік переїхали. Ще кілька миль крутими дорогами, і ми в'їжджаємо до місії.

Дістаю кімнату поряд з кімнатами світських місіонерів, як їх звуть, помічників місії — учителів, механіків, пілотів місійних літаків. Всі дуже чемні, біда лише з вимовою мого прізвища, отже для всіх я став о. Ігорем. Тут все по-кавалерськи, без забаганок на спільній трапезі сам собі услугуй, бери і другу порцію, якщо стало поживи. Ліжко сам собі стели та змінюй простирала — це ж не мотель.

Розпитую, чи не чули тут за когось, що є українського походження. Кажуть, що не чули, і дивуються, що я так далеко з наказу свого Владики приїхав, шукати своїх людей.

(Продовження буде).

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

РІК XX. ЖОВТЕНЬ - ЛИСТОПАД Ч. 9 (185)

Ярослав Падох

МОЛОДЬ В УНС ЦЕ БУДУЧНІСТЬ

Хоч би які чорні хмари нависли над нами тут і там в далекій Україні, як довго наша молодь буде з нами, нам нічого журитися ні на сьогодні, ні на завтра. Наша молодь продовжить наше національне життя, та продовжить і скріпить наші вікові змагання за побудову власного, незалежного буття на власній землі і під власним правом. Союзова молодь запевнить нашій вже майже вісімдесятлітній установі дальший розвиток і продовжить її службу своїй громаді, що й лягло в основу її постання та дає глибший сенс її існуванню. Тому УНСоюз уважає молодь своєю найбільшою цінністю, незамінним скарбом. І тому він з навстіж відкритим серцем її вітає в себе, нею гордиться і нею піклується. Наша Союзівка, відома далеко поза межами Америки, з її дитячими таборами і курсами українознавства стоїть для нашої дітвори навстіж відкритою. Наша „Веселка" й інші видання стоять на службі молоді. Стипендії, спортові змагання, а може незабаром конкурси в ділянці мистецтва, співу, танців, музики, даємо й бажаємо на майбутнє ще в більшій мірі і для ще більшого числа нашої молоді давати, вірючи, що вона сторицею поверне все в неї вложене добро своїй громаді.

Щоб вдержати молодь при цій громаді, треба зусиль усіх нас, усієї громади. Не вистануть зусилля самих батьків, самої церкви, чи навіть самих молодечих організацій. Лише всі ці відтинки життя дитини зможуть в сумі належно налити добром серце дитини і її, мимо всіх життєвих перешкод, вдержати при своїм. УНСоюз свідомий в цім змаганні за молодь також своєї ролі і своєї місії. Тому звертається до батьків і широкої національної громади із закликом, щоб пов'язуючи своїх дітей з різними українськими середовищами й акціями, докладала до будучности своїх дітей (і всієї нашої громади) також її вчасний зв'язок з Українським Народним Союзом. Всі засоби Союзу, як в дитячім і молодечім віці стоятимуть їм в допомозі при збереженні своїх дітей при нашій громаді і її традиціях. Від щоденника, який щодня пригадуватиме їм їхнє походження і їх громаду, до Енциклопедії Українознавства та чималої бібліотеки українознавчих книжок, зокрема в англійській мові, всі ці набутки УНС грають і гратимуть велику ролю в збереженні при нашій громаді її нових поколінь. Тому кличемо батьків, дідів і всю громаду: візьміть за руку своїх дітей і внуків та завчасу заведіть їх до УНСоюзу і його майже вікових здобутків і набутків. Всі вони стоять вже 80 років на службі щораз то нових українських поколінь і всі вони запевнять нашій громаді її тривале й свідоме буття.

Усміхнені обличчя хлопців і дівчат, які заповнюють цю веселу сторінку союзової „Трибуни", та які щойно прибули до нашого союзового світу, не лише насувають ці і подібні думки, але й кличуть великим голосом до всіх нас, що як довго такі, як вони будуть сотнями і тисячами прибувати до наших національних установ і як довго ці установи будуть про них дбати, так довго нічого нам турбуватися долею нашої української громади в широкім світі.

ЗДОБУТКИ ОБЛАСТЕЙ УНС У ЖОВТНІ 1973

Округа:	*Число Відд.*	*Здобуто у жовтні*	*Разом у 1973*
Обласний організатор С. Гавриш:			
Філядельфія	37	114	412
Нюарк	22	24	162
Перт Амбой	12	14	105
Аллентавн	12	6	95
Балтимор	9	5	78
Пассейк	7	1	43
Джерзі Сити	11	11	86
Шамокин	21	11	90
Вилкс Бери	9	3	23
Скрентон	9	3	25
Разом	*149*	*192*	*1,119*
Області стейтів Іллиной, Огайо і Мичиген:			
Чикаго	34	21	276
Клівленд	20	13	225
Янгставн	9	3	36
Детройт	20	15	189
Разом	*83*	*52*	*726*
Обласний організатор В. Оріховський:			
Боффало	10	5	48
Ню Йорк	35	31	243
Рочестер	9	5	117
Сиракюзи-Ютика	13	12	113
Трой	7	11	127
Разом	*74*	*64*	*648*
Область Нової Англії:			
Бостон	5	4	46
Ню Гейвен	19	7	156
Вунсакет	7	—	16
Разом	*31*	*11*	*218*
Обласний організатор В. Дідюк:			
Торонто	25	25	190
Монтреаль	9	13	83
Ніягара	9	8	101
Разом	*43*	*46*	*374*
Захід Канади	22	10	66
Округи поза Областями:			
Міннеаполіс	7	1	27
Піттсбурґ	19	12	98
Централька	6	4	21
Ст. Луїс	7	2	13
Разом	*39*	*19*	*159*
Необ'єднані Відділи:	*20*	*8*	*48*
ЗАГАЛЬНА СУМА	*461*	*402*	*3,358*

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно - американському континенті для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости, „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Андрій Данило Дребиг,
син Юрія та Христини Дребичів, новий член 371-го Відділу УНС в Нюарку, Н.Дж.

Степан Фірко,
син Степана і Гільдегард Фірко, новий член 45-го Відділу УНС у Філядельфії, Па.

Христофор М. Дребиг,
син Юрія та Христини Дребичів, новий член 371-го Відділу УНС в Нюарку, Н.Дж.

Марта Марія Білик,
доня Миколи і Тамари Білик, нова членка 66-го Відділу УНС в Рочестері, Н.И.

Петро Рінник,
син Наді та Осипа Рінників, новий член 353-го Відділу УНС в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Роман Рінник,
син Наді та Осипа Рінників, новий член 353-го Відділу УНС в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Олександер М. Конецький,
син інж. Богдана та Анни з дому Заліщук, новий член 481-го Відділу УНС в Карнеґі, Па. Вся родина маленького Олеся є членами УНС.

Михайло Р. Матишин,
син Реймонда і Норлін Матишин, новий член 336-го Відділу УНСоюзу в Клівленді, Огайо.

Марта С. Беднарська,
доня Дениса і Неонілі Беднарських, членка 371-го Відділу УНС в Нюарку, Н.Дж.

Сергій Романишин,
син Лінди і Сергія Романишин, новий член 353-го Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Ніна Вирста,
доня Анни і Стефана Вирстів, нова членка 45-го Відділу УНС у Філядельфії, Па.

Катерина Климишин,
донька Івана та Сильвії Климишинів, нова членка 5-го Відділу УНС в Асторії, Н.И.

Люба Джус,
доня Марії та Томи Джусів, нова членка 353-го Відділу УНС в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Олексій Скиба,
син Емілії та Миколи Скибів, новий член 353-го Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Євген Білик,
син Миколи і Тамари Білик, новий член 66-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н.И.

Катруся Рінник,
доня Наді та Осипа Рінників, нова членка 353-го Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

Петро Романишин,
син Патриції та Євгена Романишин, новий член 353-го Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвіку, Н.Дж.

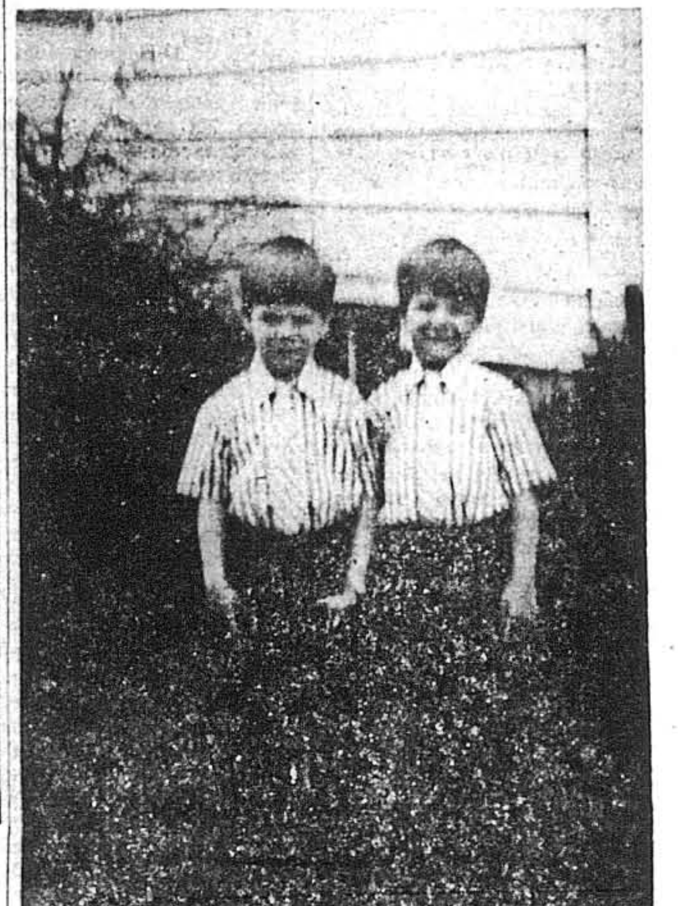
Лідія Р. Глібчук,
донька активних союзовців Богдана і Софії Глібчуків, нова членка 106-го Відділу УНСоюзу в Чикаго, Ілл.

Памеля Гедман,
доня Джойс Гедман, нова членка 37-го Відділу УНСоюзу в Елізабеті, Н.Дж.

Андрея М. Бариляк і Лара М. Бариляк,
доні Михайла і Марії Барилякiв, — це нові членки 375-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії та вже четверте покоління членів УНСоюзу цієї відомої родини. Дідо цих нових членок Іван Бариляк, колишній вояк американської морської піхоти під час Другої вітової війни, це активний громадянин Філядельфії і член багатьох українських організацій, зокрема довголітній голова української струнної оркестри, відомої із новорічних виступів і парад у Філядельфії. Батько Андреї і Лари, Михайло, який одружився з Марією Олексяк з Віллиментик, Конн. (донею панства Миколи і Анни Олексяк), активний в цій же оркестрі від 10-го року свого життя.

Григорій і Стефан (мол.) Матвійшини,
сини Стефана і Тереси Матвійшинів, нові члени 42-го Відділу УНСоюзу в Пассейку, Н.Дж.

Стейсі і Петро Самулка,
діти Соні та Петра Самулки, одні з наймолодших членів 270-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сити, в якому дідусь Стейсі і Петра Степан Островський є секретарем.

В Лондоні відбулося вінчання принцеси Анни

Лондон. — Незважаючи на всі труднощі політичного й економічного порядку, в яких якраз на сучасному етапі находиться Велика Британія, а в першій мірі на кризу у зв'язку з нестачею пального, населення цієї країни мало змогу 14 листопада на короткий час призабути про всі ці злободневні справи і захоплюватися пишною королівського весілля, що своїм стилем нагадувало давні добрі часи з того періоду, коли „Британія панувала над морями". Заміж виходила дочка королеви Єлисавети II принцеса Анна. Вінчання її з капітаном Марком Филипсом відбулося у Вестмінстерській катедрі. Весільна церемонія була передавана по телебаченні і, як інформують, не менше як 500 мільйонів людей провели понад дві години часу ранком біля своїх телевізорів, щоб побачити церемонію. Мешканці Лондону масово заповнили вулиці, якими проїздив весільний похід з Баккінґгамської палати до катедри. У поході брали участь військові частини з королівської охорони, зодягнені в традиційний британський військовий одяг. Кошти королівського весілля обчисляють на 250 тисяч долярів.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В БАЛТИМОРІ

Балтимор (АБУ). — Зорганізована українська громада в Балтиморі, влаштувала для громадян цього міста прекрасний Український Фестиваль, що відбувся 13 і 14 жовтня ц. р. Цей Фестиваль заслуговує на окрему увагу тим, що з рамени американської міської організації, яка підтримує вистави інших націй, і під егідою УККА його влаштував Комітет Американських Українців для відзначення 200-ліття ЗСА в Мериленді.

Маркантним є також факт, що мистецьку програму тієї небувалої у нашому місті імпрези виконано майже в цілості силами нового українського покоління вихованого вже в Америці. Хіба ж це не запорука кращої майбутности, коли нове українське покоління, що виросло і виростає поза рідними землями, а проте зберігає свою мову, культуру та національну свідомість — готове допомогти своєму народові в боротьбі за свободу? Безсумнівно треба ствердити, щоб допомогти Україні — американські українці мусять насамперед вміти допомогти самі собі, забезпечити своє існування під кожним аспектом американської дійсности.

Мґр Андрій Чорнодольський — головна рушійна сила цього Фестивалю, вихований вже в Америці, молода обдарована людина, українець з „крови і кости" запитаний мною в черзі американських звітодавців місцевих телевізійних станцій, радіо та газет — заявив:

„Ми молоді американські українці відверто кажемо що в політичному сенсі хочемо стати повноцінними американцями, але не менш відверто і на цьому Фестивалі заявляємо, що хочемо бути американцями з українськими традиціями, з українською культурою і з українською національною свідомістю. Бажаючи бути добрими американцями ми не хочемо перейти тим самим до етнічних груп італійців англійців чи ірляндців чи інших, а навпаки ми хочемо розбудувати нашу українську етнічну спільноту, сильну і атрактивну, у дружній співпраці з іншими етнічними групами, але не під ними. Тому й гаслом цього Фестивалю ми вибрали: „Українець українцеві брат", — „В єдности сила народу!.

Мґр. Андрій Чорнодольський сказав ще мені: „не забудьте ж згадати, що багатою і різноманітною культурною програмою цього Фестивалю ми також хочемо допомогти деякій частині американської провідної верстви нашого міста нарешті зрозуміти, що українці це — не росіяни, так само як ірляндці це — не англійці!

На міській ратуші вибила дванадцята година дня — час відкриття Фестивалю, — і на майже виповнену міську площу „Гопкінс Пляза" надійшли посадник міста Балтимору — Вілліям Шефер і конгресмен Сорбейн.

На площі відчувалося — панував український дух, український настрій, українська ноша, українське мистецтво, а передусім свобідно віддихала українська людина в Америці.

За хвилину мґр Чорнодольський у супроводі молодих вродливих українок у народних одягах К. Чорної, Х. Саламахи і Х. Поліщук, на вишиваному рушнику підносили хліб і сіль, вітаючи міських достойників, і відкривав Фестиваль. У відповідь на привіт посадник міста Шефер і конгресмен Сорбейн відповіли не менше тепло і з признанням українській громаді міста за її працьовитість, відповідальність, співпрацю і культурний вклад до спільної скарбниці міста, стейту Мериленд і цілого американського народу.

З черги о. шамбелян Мельничук поблагословив імпрезу молитвою, а панна Іляна Шавяк відіграла на фортепіяні американський гимн. На площі уставились зі своїми прапорами місцевий Відділ ОбВУА, Пласт і СУМА. Напроти них прапороносці, що мають вивісити на щоглах українські національні прапори — це представники Пласту і СУМА. Лунає команда: „Струнко!" — що її подає майор Американської Армії д-р Андрій Лемішка. Генерал Петро Самутин передає наші національні синьо-жовті прапори прапороносцям і останні відходять до піднесення їх на щоґли. Генерал П. Самутин цілує кожний прапор, що робить і кожний з хорунжих. Лунає український національний славень . . ., співом присутніх у фортепіяновім супроводі панни Іляни Шавяк, . . . у багатьох з присутніх заблистіли сльози радости і гордости.

Майстер церемонії, молодий інженер Богдан Булавка почав по-англійськи заповідати дальшу програму, вітаючи гостей і запрошуючи їх почувати себе „як в себе вдома". Допомагала п. Богданові в його праці п-і Ліда Чумак. Я почав розглядатися по фестивальній площі. І уявіть собі в середині мільйонового міста невелика чистенька, цементова площа оточена величезними хмарочосами, з малим водограєм посередині і довкола зеленіючими деревцями — виповнена добірною людською масою. На щоглах кругом майоріють синьо-жовті прапори, а навколо площі розмістились чепурні кіоски-шатра. Ось перший надзвичай цікавий кіоск що його спільно демонстрували 59-ий Відділ Союзу Українок, Молодечий Відділ Союзу Українок і Об'єднання Жінок ОЧСУ. Тут вироби українського народного мистецтва, кераміка, писанки і образотворче мистецтво з українською тематикою. Тут також наші молоді малярі мистці мґр Палійчук і мґр Поліщук — виставили свої кращі твори. А ось Пластовий і Сумівський кіоски, вони дбайливо обладнані. Кіоск Українського Музичного Інституту ефектовно представив розвиток та історію української музики та працю в Балтиморі, продовжуючи українські музичні традиції. Спортовий Клюб „Дніпро" в своєму кіоску показав своїми трофеями побіди та успіхи. Інформацію англійською мовою про Україну та її боротьбу, про організації українців в Америці в багатому асортименті книжок, брошур та іншого пропаґандивного матеріялу виставили чепурні кіоски книгарні „Слово" — Климентія Бабяка, Українська Інформаційна Служба „Смолоскип", Українського Народного Союзу і „Самопомочі" та Культурно-Освітнього Т-ва Українців в Мериленді.

З другої сторони площі розмістилися кіоски-буфети з кулінарним мистецтвом. Тут вам і буфет Союзу Українок і Жіночої Організації ОЧСУ, і жіночої організації при українській католицькій церкві св. Михаїла і української католицької церкви св. Петра і Павла на Куртис Бей і сестрицтва української православної церкви св. Михаїла. Українські жінки ввічливо запрошують поласувати смачними українськими стравами. Маса народу облягає їхні кіоски, бо хто ж не хоче посмакувати вареників або налисників у сметані, полтавської ковбаси з капустою, київських котлетів, українського борщу, а передусім нашими смачними тортами та іншим печивом з кавою. Ще не вспів я простудіювати усіх кіосків як наткнувся на кіоск „стимулюючих напитків" — тут продавали медівку, цитрнівку і також пиво.

Конферансьє заповідає і запрошує оглянути прекрасну вокально-мистецьку програму Фестивалю, де танцювальні виступи чергувалися з хоровими та музичними. На перший день Фестивалю виступала танцювальна група СУМА з Філядельфії, під орудою Миколи Бойчука з власною оркестрою, разом 30 осіб. Чудові народні одяги, чудові мистецькі танці! Не менш успішно полонила глядачів, в обох днях Фестивалю, група студентів Корнельського університету на чолі з панною Мотрею Чорнобіль студенткою Джуліярд Музичної Академії із Філядельфії. Пісні і танці у її виконанні викликали бурю оплесків. Дорівнювали Мотрі в успіхах інші члени тієї групи, як: Андрій Цегельський, Олександер Косенко і Славко Петрик. Їхні козацькі танці показано на місцевій телевізії. Також треба вирізнити у другому дні Фестивалю гостинний виступ ансамблю бандуристів з Вашинґтону під диригентурою д-ра Ігоря Масника. У виконанні своєї програми різного жанру пісень вони здобули всіх, а як заявила моя подруга по праці негритянка мґр Вілліс — „Вашинґтон таким мистецтвом не може посоромитися".

Треба відзначити кращі мистецькі виступи Балтиморських груп, як: жіночого хору ООЧСУ під диригентурою проф. Миколи Кормелюка, мандолінової оркестри Юного СУМА під керівництвом Теодора Кузьмова і танцювальної групи Пласту і СУМА під орудою проф. Хомової.

У неділю, на другий день Фестивалю програму розпочато Службами Божими, що їх в українському католицькому обряді відправив (літургія), о. шамбелян Мельничук, і українському православному обряді о, протоєрей Уманець (молебень). Під час обох відправ співали церковні хори — католицький під диригентурою д-ра Дмитра Кострубяка і православний під диригентурою Володимира Чорниша. Усі приявні брали участь у обох відправах.

Закінчуючи цей фестиваль патріотичним словом, голова Організаційного Комітету мґр А. Чорнодольський, подякував за підтримку і прихильність, закликаючи проспівати український національний славень.

Реасумуючи вислід цього першого українського Фестивалю в Балтиморі зорганізованого об'єднаними силами усіх наших організацій, з перевагою молоді, треба сказати що його успіх був цілком заслужений. Посадник міста Балтимору Шефер і конґресмен Сорбейн листовно висловили окреме признання українській громаді на руки мґра А. Чорнодольського — голови Організаційного комітету. Місцеві телевізійні станції, радіо і преса також згадували своєчасно про українців, українську проблему і сам Фестиваль — висвітлюючи деякі моменти і ситуації.

За інформацією місцевої поліції Фестиваль відвідало понад 10.000 кращої американської публіки. Роздано понад 20.000 інформативних летючок і продано багато книжок про Україну та її боротьбу. Витворилося загальне враження, що цей Фестиваль добре прислужився українській справі та інтересам української етнічної групи. Це також апробували всі присутні на закінчення програми, привітавши гучними оплесками слова заповідача програми: „Пам'ятайте наші друзі після цього всього, що ви тут почули й побачили, що українці це не росіяни".

Найщиріша подяка належиться всім, що спричинилися в якійсь мірі до успіху цього першого Українського Фестивалю у Балтиморі під гаслом: В єдности сила народу".

Рятуйте також і мою душу!

Перечитавши книжку Миколи Понеділка — „Рятуйте мою душу", я ствердив, що з моєю душею теж не в порядку. Микола має клопоти зі словами, а в мене клопіт з медом... Микола, коли йде спати бере зі собою словники Грінченка до ліжка, а мені цілу ніч сняться... порожні слоїки без меду.

Мирон Сурмач зі своїми цимбалами

Цього року приїздили до мене місцеві, дооколичні, а навіть діти з Ню Йорку і Джемейки. Було їх до 900. Я їм показував пасіку, бджоли, відчиняв вулик, дозволив одній чи двом бджолам себе вжалити, щоб діти побачили, як жало ще далі набирає отрую, хоча бджола вже відлетіла. Потім провадив дітей до квітника. Там, я маю лавки для старших, а килими для дітей, щоб мали де сідати. На дереві в мене завішена велика карта з ілюстраціями всіх ґатунків бджіл і їх приспосіблення до збирання перги, воску і меду. Після півгодинної доповіди я провадив дітей до хати і там показував малюнки Ярослави, українські писанки, грав їм на цимбалах, а відтак всім дав покоштувати меду. Діти розбавлені, розрадувані і зараз же хотіли закупити меду, щоб принести своїм матер'ям. І чи це не клопіт мати стільки слоїків напоготові!

Або й таке. Дві кляси дітей із Джемейки зголосились, приїхати, щоб побачити як бджілки мед приготовляють. І як тут не погодитися! Дивлюся над'їхав автобус, а з нього вийшли діти, наче... чорна хмара перед бурею. Усі діти чорні, учительки також і шофер. А я собі подумав, що на це скажуть мої сусіди — „могікани", що тут закупили посілости від нашого земляка Заборовського, народженого в Жовкві, який приїхав сюди ще 1662 р. і закупив тоді від індіян 3 000 акрів землі. На диво, ці діти показались найчемніші з усіх груп, що сюди приїздили, так, що хто їх бачив не міг не надивуватися. Зокрема наш земляк Пасічник з Рамзей, що був у той час із своєю дружиною так собі вподобав уважливість цих дітей, що закупивши в мене п'ять слоїків меду — їм подарував. Школярі від'їхали, а ті, що ще залишились ще довго про них говорили і вирішили, що діти є такі, як їхні учителі.

Не тільки діти, до мене приїжджають і сталі покупці зі всіх околиць. От, перед кількома днями до мене приїхали молоді люди, хлопець і дівчина — японці, може й чоловік і жінка. Закупили гречаного меду, перги, молочка бджоляної матки на суму 110 дол. Маю покупців і з Детройту, Клівленду, Філядельфії. За цим приходять, і до мене до „Сурми", і до хати, а увесь товар я сам мушу завжди приготувати. І хоча не завше маю охоту; але як відмовити покупцям, приятелям, коли вони мене просять.

І справді не знаю чи це те, що мені вже вісімдесятка добігає, чи це моя вже така українська вдача, що хотів би тільки під грушею лежати, а грушка, щоб сама мені впала в руку. Воно ніби легше жити без напруги, із заробленого чи з пенсії. Але як хтось може працювати, то дай йому Боже здоров'я! А хто вже не може, хай собі візьме приклад із друга Юрковського, віддав свій маєток, там де він вважає буде найліпша користь своєму народові.

А я покищо таки ще роботи не покидаю і на другий рік приготовляю ще більшу пасіку, більше меду і даю більше оголошень по місцевих школах. Нехай ще більше приїздять, я всіх радо обслужу.

Вліті, під час вакацій приїжджають по мед молоді студентки з коледжів. Вони всі на вигляд такі як наш мистець Пстрак малював русалки—простоволосі, одяг з рідненького матеріялу, ніде ані рубця, ні кишені. І тоді я знову, як Микола мушу вигукнути: Змилуйтеся, рятуйте мою душу!

М. Сурмач

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

Першуни передконвенційної кампанії з кінцем жовтня 1973 р.

Внизу подані організатори членів УНСоюзу, які у передконвенційній кампанії зайняли перші місця. Як відомо, в кампанії беруть участь усі Відділи, яких географічно поділено на сім районів, а в межах районів переведено ще одну селекцію, за числом активних членів у поодиноких Відділах, на три категорії. Ось так в змаганні беруть участь 21 група Відділів, в межах яких призначено по три поважні нагороди для першунів. Отож в сумі 63 організатори членів одержать із закінченням цієї кампанії, тобто з кінцем цього року, нагороди, які будуть признані за числом здобутих ними точок. Точки обраховуються за раніше проголошеною системою на основі числа приєднаних членів та суми, на яку їх забезпечено. Тому, що береться до уваги не тільки число членів, але також сума їх забезпечення, а далі тому, що змагаються внутрі груп Відділи менш-більш тієї самої величини, запевнено найбільш справедливий спосіб признання нагород.

Проголошуючи дотеперішніх першунів кампанії треба сподіватися, що як для добра Відділів і всього членства УНС, так для придбання поважних нагород та загального громадського признання, і першуни і ці, які ними можуть стати, виявлять в останніх місяцях кампанії і року найбільш активну участь у змаганні й використають усі можливості здобути якнайбільше нових членів для свого Відділу і УНС та забезпечити їх на якнайвищу суму. Тільки загальна активність усіх Відділів і всіх відділових урядовців може запевнити завершення кампанії з повним, плянованим успіхом.

60-ліття Ярослава Пастушенка

В неділю, 28 жовтня цр., в Українському Народному Домі в Ню Йорку Т-во Купців і Промисловців приспішено відбуло свій традиційний День подяки, щоб відзначити 60-ліття свого голови Ярослава Пастушенка. За формальним Днем подяки була прихована ціль перед самим Ювілятом, підкреслення його 60-ліття. В дійсності це святочне відзначення було милою несподіванкою для самого Ювілята, Ярослава Пастушенка, який напередодні, 27 жовтня, відзначив святочно цю ювілейну дату в родинному колі. Члени Т-ва зробили справді гарну несподіванку, вирішивши в своєму колі святочно відзначити ювілейну дату свого заслуженого голови.

Причину і ціль приспішеного Дня подяки офіційно розкрив учасникам святочного обіду тостмайстер Іван Кифор. Поруч з тим він привітав понад 80 осіб — членів Товариства й запрошених гостей. Проголошення тостмайстром ювілею голови, а заразом основоположника Т-ва Купців і Промисловців Я. Пастушенка присутні прийняли довгими оплесками і многоліттям. З парохії церкви св. Юра, о. д-р Б. Сютик провів молитву, поблагословив обід і склав Ювілятові щирі побажання.

Організатори були оригінальними не тільки в тому, що ніде не проголошували плянованого ювілею і робили це майже в своєму колі, але також не було однієї основної промови, присвяченої Ювілятові. Тостмайстер І. Кифор у загальних рямках розказав про Ювілята, а опісля виступали промовці, які в привітах підкреслювали поодинокі прикмети Ювілята, як організаційні здібності, його перші кроки створення Т-ва Купців і Промисловців, працю у видавництві Івана Тиктора, про крамницю „Арка", яка не тільки є варстатом заробітку для Ювілята і його спільника Р. Поритка, але також сповнює певну суспільну функцію, — є читальнею. Промовці підкреслювали його активну участь в громадському, політичному, а зокрема церковному житті, на відтинку Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, відзначували його успіхи й неуспіхи у риболовстві... Такими і подібними мозаїчними одробинами накреслено життьовий шлях Ювілята. Привітальників, себто тих, що виголошували промови, яких щиро запрошував до слова тостмайстер, було багато і їх годі перелічити. Промовляли від Кредитівок „Самопоміч" і Української Православної Кредитівки, ФКУ, від товаришів, родини, від організацій і приятелів родини Ювілята, що їх висловником був відомий Ікер. Від Т-ва Купців і Промисловців дир. В. Дармохвал в супроводі членів Комітету, вручив Ювілятові пропам'ятну таблицю з написом. На закінчення Ювілят склав подяку всім учасникам за приємну несподіванку та рівночасно ще й розказав деякі епізоди свого життя.

Т-во Купців і Промисловців скромно, але святочно відзначило 60-літній ювілей свого голови Я. Пастушенка і при цій нагоді прилюдно висказали Ювілятові, що вони високо оцінюють його працю для Т-ва і для української громади, а це, мабуть, є найбільш істотним.

М. Галів

Виступлять на Союзівці під час Дня Подяки

Сестри Меланія і Стефанія Купчинські виступлять з коротким скрипковим концертом на святочному бенкеті під час Дня Подяки на Союзівці. Вони є дочки професора Яреми і Юджінії Купчинських з Іст Бронсвику, Н. Дж. і є членами УНСоюзу 233-го Відділу. Дванадцятилітня Меланія Купчинська студіювала скрипку зі своїм батьком, що займає становище директора Музичного Департаменту в системі вселюдних шкіл в Іст Бронсвику, і є колишнім учнем славного українського композитора і скрипкового віртуоза д-ра Р. Придаткевича. Тепер Меланія студіює скрипку з д-ром Самуелем Аплбаумом професором з Мангетенської Музичної Школи, відомим педагогом і автором великої кількости музичних підручників. Вона виступала в численних концертах в стейтах, Ню Джерзі, Ню Йорку і Мейні і на телевізії. Коли Меланія мала 8 років, композитор д-р Філіп Гордон скомпонував для неї скрипковий концерт, що був виконаний в Атлянтік Сіті 1971 р. на Всеамериканському з'їзді учителів музики.

Дев'ятьлітня Стефанія Купчинська студіює скрипку зі своїм батьком і вже одержала багато похвал і нагород за скрипкові пописи. На концерті на Союзівці Меланія виконає деякі твори чужих композиторів, а її сестра Стефанія заграє в'язанку українських народних пісень в обрібці Гайворонського, спеціально підготованим для неї її батьком. На фортепіяні акомпаньюватиме п-і Ліліян Судаль.

ПЕРШУНИ — ПЕРЕМОЖЦІ

передконвенційної кампанії за місяці липень, серпень, вересень і жовтень 1973 р. згідно нової системи точкування.

I. СТЕЙТ ПЕНСИЛЬВЕНІЯ

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Роман Дяків	30	33
2 Лазар Івашина	424	32
3 Мартин Шешка	44	22
4 Денис Нанківел	1	16
5 Юрій Сціленний	11	16

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Відд.	точок
1 Ольга Маліщак	29	109
2 Сергій Шевченко	388	56
3 Іван Бабяк	324	49
4 Стефан Івасєчко	48	40
5 Микола Сивий	481	32

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Відд.	точок
1 Михайло Хомин	32	332
2 Анна Гарас	47	284
3 Михайло Гентош	305	272
4 Андрій Кушнір	83	187
5 Василь Колінко	45	110

СТЕЙТ НЮ ЙОРК

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Павло Маряк	476	24
2 Дженет Завируха	433	16

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Відд.	точок
1 Іван Пригода	200	143
2 Евстахія Мілянич	450	80
3 Марія Ковалевська	58	54
4 Микола Велич	317	48
5 Ірина Благітка	455	32

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Відд.	точок
1 Василь Кобіто	121	509
2 Василь Колодій	191	494
3 Михайло Савків	57	270
4 Андронік Копистянський	327	254
5 Володимир Квас	88	252

СТЕЙТ НЮ ДЖЕРЗІ

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Ольга Калинович	459	43
2 Стефан Мельничук	331	21
3 Йосиф Романюк	331	16
4 Казимир Мазепа	332	16
5 Теодор Литвин	277	16

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Відд.	точок
1 Анна Твардовська	214	128
2 Прот. о. Петро Мелех	342	32
3 Василь Осадчук	172	16
4 Павліна Балутянська	286	16
5 Галина Чорномаз	490	16

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Відд.	точок
1 Йосиф Ярема	372	209
2 Квітка Стецюк	25	179
3 Мирослав Демчук	75	159
4 Петро Головачук	42	152
5 Галина Гаврилюк	170	144

СТЕЙТ ІЛЛИНОЙ

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Михайло Ольшанський	51	72
2 Стефанія Лісович	395	61

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Відд.	точок
1 Софія Оріх	33	92
2 Петро Врубльовський	301	48

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Відд.	точок
1 МиХаіл Семків	379	268
2 Галина Олек	22	147
3 Андрій Іванюк	106	102
4 Глорія Пашен	125	95
5 Володимир Нечай	106	66

СТЕЙТИ ОГАЙО — МИЧИҐЕН

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Василь Лещук	303	28
2 Ольга Мамрич	119	5

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Відд.	точок
1 Олена Сенедяк	274	16
2 Богдан Ковч	328	16

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Відд.	точок
1 Роман Татарський	94	525
2 Богдан Дейчаківський	233	260
3 Григорій Кисіль	336	222
4 Петро Ліщак	230	220
5 Богдан Слюсарчук	174	186

ВСІ ІНШІ СТЕЙТИ

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Відд.	точок
1 Іван Гулич	101	80
2 Марія Віліцінскас	101	49
3 Петро Вугрин	390	48
4 Ольга Скаркцька	34	40
5 Василь Фіцик	253	24

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Від.	точок
1 Михайло Білик	323	132
2 Іван Лаба	177	112
3 Василь Ванчула	107	78
4 Семен Гасяк	355	70
5 Юрій Стефанишин	179	32

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Від.	точок
1 Адам Ціздин	55	178
2 Василь Олійник	385	167
3 Тома Фінів	350	166
4 Анна Ремік	238	166
5 Іван Телюк	414	116

К А Н А Д А

1-ша група до 75 членів:

Організатор	Від.	точок
1 Петро Волощук	505	214
2 Дарія Манило	474	65
3 Катерина Онуфрик	416	48
4 Дан Марцінюк	502	40
5 Оксана Осталик	492	16

2-га група від 76 до 150 чл.

Організатор	Від.	точок
1 Лев Вовк	444	130
2 Ілія Курман	408	71
3 Павло Сахаревич	460	70
4 Осип Касюкевич	468	48
5 Богдан Лавринів	456	16

3-та група 150 і більше чл.:

Організатор	Від.	точок
1 Богдан Зорич	432	406
2 Данило Пищ	458	134
3 Микола Перейма	448	106
4 Віра Ваніт	473	71
5 Дмитро Попадинець	434	60

В ЗСА менше число вірних відвідує церкву

Газета „Нешенел Католік Репортер" з Кансас Сіті опублікувала висліди студій о. А. Ґрілея та В. МекКреді щодо щотижневого відвідування католицькими вірними церкви. За даними цього обслідування, за час 1972,73 роком число щотижневих відвідувачів у Католицькій Церкві в ЗСА знизилося з 61 відсотків до 48 відсотків. Майже подвоїлося число цих католиків, які перестали взагалі відвідувати церкву. Їх число досягнуло 14 відсотків загального числа вірних. Найбільший спадок числа церковних відвідувачів зареєстровано у віці понад 50 років життя. Обидва дослідники вважають, що в загальному число щотижневих відвідувачів Католицької Церкви щораз то більше наближається до цього рівня, який утривалився на відтинку протестантських церков; тобто кругло 40 відсотків всіх вірних.

ПРОГРАМА
НАУКОВОГО КОНГРЕСУ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА

в днях 23, 24 і 25 листопада 1973 року в приміщенні Українського Інституту Америки 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку

ВСТУПНЕ ПЛЕНУМ:

П'ятниця, 23 листопада 1973 р.
11 год. перед пол. — 4 по пол.

Проф. д-р Матвій Стахів, Факультет Права і Суспільно-Економічних Наук, Український Вільний Університет, Мюнхен: „Відкриття Конгресу".

Проф. д-р Степан М. Горак, Департамент Історії, Університет Східнього Іллиной, Чарлстон, Ілл., „Вклад НТШ в українську історіографію".

Проф. д-р Василь Лев, Філософічний Факультет, Український Вільний Університет, Мюнхен, Український Католицький Університет, Рим: „Філологічні студії в рамках НТШ за сто років".

Проф. д-р Григор Лужницький, Крімридж, Н. Дж.: „Українська Церква в бою за первісне християнство".

Проф. д-р Петро Стерчо, Департамент Економіки, Дрексел Інститут Технології, Філядельфія, Па.: „Вклад НТШ в розвиток української соціяльно-економічної думки".

Проф. д-р Осип В. Андрушків, Департамент Математики, Сітон Голл Університет, Савт Орендж: „Математично-Природописно-Лікарська Секція впродовж ста років існування НТШ".

Д-р інж. Михайло Яримович, АГАРД, Париж: „Поступ в американській летунській зброї".

ДОПОВІДІ СЕКЦІЇ:

П'ятниця, 23 листопада 1973 р., 5:00 до 8:00 по пол.

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ:

Проф. д-р Володимир Безушко, Філософічний Факультет, Український Вільний Університет, Мюнхен: „Остання повість Богдана Лепкого «Крутіж»".

Д-р Данило Богачевський, Ню Йорк, Н. Й.: „Поема «Марія» в світлі релігійности Шевченка".

Ред. Л. Бурачинська, Філядельфія, Па.: „Щоденник Ольги Кобилянської".

Д-р Микола Вацик, Бруклин, Н. Й.: „Листування Івана Франка з Ватрославом Ягічем".

Проф. д-р Анна М. Бойцун, Департамент Слов'янських Мов, Мері Коледж, Бисмарк, Н. Дж.: „Улас Самчук — літописець".

Проф. д-р В. Т. Жила, Департамент англійської, клясичних і романських мов, та німецької і слов'янських мов, Технічний Університет Тексас, Лаббок, Тексас: „Українська Ізольда".

Проф. д-р Роман В. Кухар, Департамент Мов, Форт Гейс Канзас Стейтовий Коледж, Гейс Канзас: „Шевченко і Словацький, Літературні паралелі".

Проф. д-р Василь Лев, Філософічний Факультет, Український Вільний Університет Мюнхен, Український Католицький Університет, Рим: „Михайло Возняк — історик літератури і літературознавець".

Проф. д-р Василь Стецюк, Департамент Клясичних Мов, Сітон Голл Університет, Савт Орендж, Н.Дж.: „Проблема етногенези римського народу".

МАТЕМАТИЧНО-ФІЗИЧНА СЕКЦІЯ:

Проф. д-р Осип В. Андрушків, Департамент Математики, Сітон Голл Університет, Савт Орендж, Н. Дж.: „До складання цілих функцій".

Проф. д-р Роман І. Андрушків, Департамент Математики, Ньюаркський Коледж Інженерії, Ньюарк, Н. Дж.: „Про розв'язку операторних рівнянь з нелінійним параметром".

Проф. Владислав Вожаківський, Інститут Математики ім. Міттаг Леффлера, Стокгольм: „Марковські процеси і їхні відношення до клясичного і модерного аналізу".

Проф. д-р Степан Кулик, Департамент Математики, Каліфорнійський Стейтовий Університет, Лонг Біч, Кал.: „Розв'язування звичайних спільних рівнань рядами".

Проф. д-р Володимир Петришин, Департамент Математики, Ратгерський Університет, Ню Бранзвік, Н. Дж.: „Теорія стабільности для лінійних А — властивих операторів".

Проф. д-р Олекса Біланюк, Департамент Фізики, Свартмор Коледж, Свартмор, Па.: „Питання причинности у фізиці надсвітлового руху".

Проф. д-р Богдан Т. Гнатюк, Департамент Механічної Інженерії, Дрексел Інститут Технології, Філядельфія, Па.: „Космічний човен — нова концепція системи транспортації".

Проф. д-р Юрій Мачук, Мур Скул Електричної Інженерії, Пенсильванський Університет, Філядельфія, Па.: „Вимір енергії і потужности світлових імпульсів лазерів фотопровідним півпровідником".

Проф. д-р Петро Грицак, Департамент Механічної Інженерії, Ньюаркський Коледж Інженерії, Ньюарк, Н. Дж.: „Обчислення перехідної температури на поверхні круглого сателіта".

ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНА СЕКЦІЯ:

Проф. д-р Михайло Диміцький, Східній Регіональний Дослідчий Центр, Департамент Рільництва З. Д., Філядельфія, Па.: „Нові загальні методи естерифікації та моноацетилювання амінових кислот".

Д-р Микола Зайцев, Енґельгардт Індастріс, Ньюарк, Н. Дж.: „Гідрогенізація масних олій з паладієвим каталізатором. Х. Гідрогенізація масла-какао".

Проф. д-р Теодор Б. Залуцький, Фармацевтичний Коледж, Говард Університет, Вашингтон, Д. К.: „Синтеза фармакологічного активного спірану".

Д-р Юрій Л. Карпінка, Відділ для досліду і розвитку, Юніон Карбайд Корп., Бавнд Брук, Н. Дж.: „Нові органометалічні каталізатори для полімеризації олефінів".

Д-р Олег К. Кононенко, Бунтон, Н. Дж., „Редуктивний амоноліз сахарози".

Д-р Олександер Архимович, Розендейл, Н. Й.: „Географія культурної польової рослинности України".

Д-р Григор Гагарин, Джерзі Сиґі, Н. Дж.: „Стан і розвиток хліборобства на Україні".

Інж. Михайло Ільків, Бирлінгтон Індастріс, Ню Йорк, Н. Й.: „Інженерія текстиль: чої промисловости".

Інж. Роман Кобринський, Наукове Товариство ім. Шевченка, Ню Йорк, Н. Й.: „Вклад проф. Бориса Іваницького в розвиток українського лісознавства".

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧЛЕНІВ ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ:

Проф. д-р Микола Андрусяк, Акрон, Огайо: „Відгомін боротьби князя Романа Даниловича за австрійський престіл — в німецькій премі з другої половини 13 ст.

Проф. д-р Богдан Винар, Литтлтон, Колорадо: „Економічні досліди в рамках ІФСекції НТШ".

Проф. д-р Микола Андрусяк, Акрон, Огайо: „Початки християнства в Україні — в новішій українській історіографії".

Проф. д-р Іван З. Головінський, Департамент психології, Ратгерс Університет, Ню Брансік, Н. Дж.: „Олігофренія — умовний дефект чи умове недорозвинення".

Проф. д-р Михайло Дудра, Департамент Студій в ділянці індустріяльних взаємин, Коледж св. Франца, Університетський Центр, Гаррисбург, Па.: „Кодетермінація — демократизація вільного капіталізму".

Д-р Марія Кобринська, Елмгирст, Н. Й.: „Право подавання західньо-українських земель до Берестейської унії".

Д-р Михайло Кушнір, Силвер Спринґ, Мд.: „Змагальний характер людського духа. Infinitum potentia et infinitum actu".

Д-р Михайло Лоза, Чіктовага, Н. Й.: „Митрополит Григорій Яхимович".

Д-р П. Оришкевич, Державна Агенція Мап, Топографічний Інститут, Вашингтон, Д. К.: „Географічні назви на чужомовних мапах України".

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ:

Субота, 24 листопада 1973 р.
год. 9:00 перед пол. — 5:10 по пол.

Д-р Лука Луців, Бруклин, Н. Й.: „Про «літературну спілку» Стефаника з Мартовичем".

Д-р Василь Модрич-Верган, Скрентон, Па.: „Михайло Грушевський як белетрист".

Мгр Ірина Пеленська, Воррен, Мич.: „Українознавчі праці Євгена Юлія Пеленського".

Проф. д-р Леонід Рудницький, Департамент Чужих Мов і Літератур, Ля Салл Коледж, Філядельфія, Па.: „Шевченко в англійських перекладах".

Проф. д-р Яр. Славутич, Департамент Слов'янських Мов, Альбертський Університет, Едмонтон, Альберта, Канада: „Мужність і ніжність — поезія Оксани Лятуринської".

Проф. д-р Микола Степаненко, Департамент Чужих Мов, Університет Центрального Мічиґену, Мавнт Плезант, Міч.: „Григорій Сковорода і українська література останнього 50-ліття".

Проф. д-р Євген Федоренко, Відділ Чужих Мов і Літератур, Ратгерс Університет, Ньюарк, Н. Дж.: „«На камені» Михайла Коцюбинського".

Проф. д-р Степан С. Чорній, Департамент Іноземних Мов і Літератур, Нюйоркський Університет Стейтовий, Брокпорт, Н. Й.: „Театральні ідеї та естетичні принципи Леся Курбаса".

Проф. д-р Дмитро М. Штогрин, Бібліотечна Адміністрація, Іллинойський Університет, Урбана-Шампейн, Ілл.: „Сліди формалізму в українській літературній критиці 1920-их років".

Проф. д-р Пантелеймон Ковалів, Філософічний Факультет, Український Вільний Університет, Мюнхен: „Одна з проблем слов'янської фонології".

Мгр Омелян Омецінський, Рочестерська Публічна Бібліотека, Рочестер, Н. Й.: „До питання правопису українських хемічних термінів".

Проф. д-р Богдан Романенчук, Департамент Модерних Мов, Наягра Університет, Наягра, Н. Й.: „Володимир Гнатюк 1871-1971".

Проф. Василь Чапленко, Метаван, Н. Дж.: „Назви, Україна, «українець», у світлі адигейської теорії".

Проф. д-р Дан Б. Чопик, Департамент Мов, Університет Юта, Солт Лейк Сіті, Юта: „Ще одна система фонем сучасної української літературної мови".

Проф. д-р Дмитро М. Штогрин, Бібліотечна Адміністрація, Іллинойський Університет, Урбана-Шампейн, Ілл.: „Листування Всеволода Ганцова з Іваном Зілинським. Нові матеріяли до клясифікації українських говорів".

Проф. д-р Василь Ящун, Відділ Слов'янських Мов і Літератур, Піттсбурський Університет, Піттсбург, Па.: „Безнаростові менники на -а, корелятивні із спрощеними дієсловами в сучасній українській мові".

Д-р інж. Макс Бойко, Слов'янський Відділ Бібліотеки, Університет Індіяна, Блумінгтон, Інд.: „Осередок бібліографії Волині".

Д-р Роман Верес, Бібліотека, Медичний Коледж ім. Бенджамина Рав, Чикаго, Ілл.: „Бібліотечна справа в радянській Україні".

Мгр Павло Заплітний, Відділ Соціяльних Наук, Бруклинська Публічна Бібліотека, Бруклин, Н. Й.: „Згадки про Україну й українців у Конгресовому рекорді ЗДА".

Мгр. Анна Кобринська, Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, Ню Йорк, Н. Й.: „Українські бібліографи зв'язані з Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові".

Д-р Олександер Соколишин, Відділ Каталогування, Бруклинська Публічна Бібліотека, Бруклин, Н. Й.: „Д-р Євген Юлій Пеленський (1908-1956) — визначний український бібліограф".

Проф. д-р Дмитро М. Штогрин, Бібліотечна Адміністрація, Іллинойський Університет, Урбана-Шампейн, Ілл.: „Степан Сірополко — як бібліолог".

Проф. д-р Василь Лучків, Департамент Модерних Мов, Рокленд Комунальний Коледж, Рокленд, Н. Й.: „Ранній Рильський у світлі української підсовєтської літературної критики".

Мгр Владімір Вертєман, Відділ Стислих Наук і Індустрії, Бруклинська Публічна Бібліотека, Бруклин, Н. Й.: „Україніка в Бруклинській Публічній Бібліотеці".

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧЛЕНІВ ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ

Година 9:00 — 11:00 перед полуднем

Проф. д-р Ярослав Падох, Правничий Факультет, Український Вільний Університет, Мюнхен: „Вибрані проблеми з історії судового процесу Гетьманщини".

Проф. д-р Антін Рудницький, Томс Ривер, Н. Дж.: „Розвиток української сольової пісні".

Проф. д-р Ігор Соневицький, Філософічний Факультет, Український Католицький Університет, Рим: „Роман Купчинський — автор текстів і творець мелодій".

Проф. д-р Юрій Фединський, Факультет Права, Університет Індіяна, Блумінгтон, Інд.: „Совєтський Союз, а міжнародній захист людських прав".

Д-р Вінкентій Шандор, Патерсон, Н. Дж.: „Договір Чехо-Словацької Республіки з СССР відносно Карпатської України".

Проф. д-р Юрій Щумовський, Департамент Соціології і антропології, Лонг Айленд Університет, Бруклинський Центр, Бруклин, Н. Й.: „Вплив релігійних культів та вірувань на декорації і форми керамічних та кам'яних виробів у Західній Африці, в передісторичній добі".

Проф. д-р Олекса Біланюк, Департамент Фізики, Свартмор Коледж, Свартмор, Па. – проф. д-р Євген Лящик, Департамент Соціяльних Наук, Ля Салл Коледж, Па.: „Науковий поступ — метода чи припадок" (у філософічному аспекті. Приклади з історії знання").

Проф. д-р Тарас Закидальський, Департамент Філософії, Урсінус Коледж, Коледжвілл, Па.: „Учителі Сковороди".

Проф. д-р Петро Гой, Департамент Історії, Міський Коледж Ню Йорку, Міський Університет, Н. Й.: „Хмельниччина в науковій літературі".

СЕКЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ:

Година 11:20 — 3:50 по пол.

Проф. д-р Микола Ю. Богатюк, Департамент Економіки, Ле Мойн Коледж, Сиракюз, Н.Й.: „Стан економічної науки в Совєтській Україні".

о. проф. д-р Мелетій Войнар ЧСВВ, Департамент Філософії, Католицький Університет Америки, Вашингтон, Д. К.: „Василіяни — їхня роля в Унії Київської Митрополії".

Проф. д-р Степан М. Горак, Департамент Історії, Університет Східнього Іллиной, Чарлстон, Ілл.: „Роля Наукового Товариства ім. Шевченка у формуванні національної свідомости в рр. 1873-1914".

Проф. д-р Мотря Богатюк-Кульчицька, Департамент Романських Мов, та Латино-американських Студій, Марія Реджіна Коледж, Сиракюз, Н. Й.: „Русифікація освіти в Україні".

о. д-р Ісидор Нагаєвський, Фінексвилл, Па.: „Холмська земля в договорі України з центральними державами 1918 року". Причинок до історії Холмщини.

Д-р Іван Новосівський, Бруклин, Н. Й.: „Україна і питання Басарабії". Історично-правний перегляд.

Д-р Михайло Сосновський, Джерзі Сіті, Н. Дж.: „Микола Міхновський і Дмитро Донцов, як речники двох напрямків у розвитку української політичної думки".

Проф. д-р Петро Стерчо, Департамент Економіки, Дрексел Інститут Технології, Філядельфія, Па.: „До питання проголошення самостійности Карпатської України".

Проф. д-р Володимир Трембіцький, Департамент Соціяльних Наук, Міський Університет Ню Йорку, Квінс, Н. Й.: „Взаємини Української Держави з Ватиканом в рр. 1918-1920".

Проф. д-р Микола Чировський, Департамент Економіки, Сітон Голл Університет, Савт Орендж, Н. Дж.: „Реформа совєтської індустріяльної системи 1973 року, її причини, значення і сподівання".

ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНА СЕКЦІЯ:

Година 9:00 перед пол. — 12:40 по пол.

Проф. д-р Роман Максимович, Департамент Біології, Університет Віллянова, Віллянова, Па.: „Біосинтеза доксирибонуклеїнової кислоти під час розвитку листя".

Проф. д-р Іван Олексишин, Філядельфія, Па.: „Сучасна клясифікація організмів".

† Д-р інж. Роман Шехович, Еванстон, Ілл.: „Праця цивільного інженера та контроля більгарціязіс". (Доповідь відчитає інж. Р. Кобринський).

Проф. д-р Іван Олексишин, Філядельфія, Па.: „Розвиток органічного життя на Землі".

Проф. д-р Павло Шумовський, Зоотехнічна Ляборатрія, Народна Ветеринарна Школа, Париж: „Диссоціяція анаболічних та андрогенних властивостей синтетичних стероїдів в організмі тварин, під впливом антиандрогенних факторів".

Проф. д-р Іван Олексишин, Філядельфія, Па.: „Змінливість в розміщенні континентів на Землі".

Д-р Богдан Гординський, Дрейк, Н. Д.: „Терпени в лікуванні колелітіязіс".

Проф. Наталія Осадча-Яната, Бруклин, Н. Й.: „Антибіотики в українській народній медицині".

Проф. д-р Василь Плющ, Мюнхен: „Русифікація української медичної науки та освіти в Україні".

Д-р Михайло Стефанів, Натлей, Н. Дж.: „Старинний лік у модерній терапії".

Д-р Роман Осінчук, Ню Йорк, Н.Й.: „На сторожі народного здоров'я". В 30-ліття смерти проф. д-ра М. Панчишина.

КІНЦЕВЕ ПЛЕНУМ:

Неділя, 25 листопада 1973 р., год. 10:30 перед пол. — 12:30 по пол.

Проф. д-р Матвій Стахів, Факультет Права і Суспільно-Економічних Наук, Український Вільний Університет, Мюнхен: „Членство України в СССР з історичного й соціологічного аспекту".

Проф. д-р Микола Зайцев, Енґельгард Індастріс, Ньюарк, Н. Дж.: „Дослідна праця в галузі точних наук у сучасній Україні".

Д-р Михайло Кушнір, Силвер Спрінґ, Мд.: „Наші культурні позиції у вільному світі".

Проф. д-р Осип В. Андрушків, Департамент Математики, Сітон Голл Університет, Савт Орендж, Н. Дж.: „Закриття Конгресу".

Новий український фільм „Марічка" на екранах

Вінніпеґ. — кіностудія „КАНУКР" закінчила накручувати третій з черги довгометражний кольоровий фільм „Марічка", прем'єра висвітлення якого почалась в неділю 4-го листопада в Торонті, якраз в часі закінчення II СКВУ — інформує тижневик „Вільний Світ". У фільмі беруть участь старші актори українських театрів, як також молоді актори театру і фільму та діти. Директором і головним „камерa меном" є Володимир Васік. Хоч яка це тяжка і відповідальна праця (деякі, головно масові, сцени приходилось накручувати у свята чи неділі), однак завдяки відданим керівникам та всім учасникам фільму, „КАНУКР" зумів закінчити ще одне велике діло, збагачуючи тимсамим українське кіномистецтво ще одним корисним фільмом. Було б добре, щоб українська спільнота, головно в Канаді і ЗСА дала моральну і матеріяльну піддержку КАНКР-ові і його молодим працівникам, а головно всі ми повинне побачити „Марічку".

Листопадові дні в Пассейку

Пассейк, Н. Дж. (пяк). — У суботу 4-го листопада ц. р. у залі Української Централі відзначено 55-ту річницю Листопадового Зриву.

Програму Академії розпочато американським гимном, який відіграла Зоня Моравська, а український — в супроводі фортепіяну — відспівали чисельні приявні. Замість реферату, Ліда Крамарчук і Юрій Яцкевич перевели інтерв'ю із учасниками змагань — проф. І. Рудакевичем та пор. І. Степьковичем. Відтак Зоня Моравська відіграла на фортепіяні „Імпромту" Шуберта. Вірші О. Грановського і Ганни Черінь відчитала Оля Гнатейко. Оркестра СУМ-у, Пассейк під орудою диригента Я. Костишина відіграла в'язанку стрілецьких пісень. Спів так як спів також спільного пластового гуртка юначок „Кобза", у супроводі гітар, під дириґуванням Андрія Фармиґи. Виконавців вітали оплесками. Наприкінці, голова Відділу УККА Р. Шраменко подякував зібраним, що вшанували своєю приявністю це свято і, при цьому сказав ще коротке слово, нав'язуючи до українських визвольних змагань.

25-літній ювілей Августини і Михайла Черешневських

Августина і Михайло Черешневські

У суботу 20-го жовтня ц. р. відзначено 25-літній Ювілей п-ва Августини й Михайла Черешневських.

Святкування започатковано Службою Божою о год. 6.30 вечора в церкві св. Василія Великого в Ляшіні, коло Монтреалю. Службу Божу відправив о. парох Василь Бринявський, який уділив Ювілятам благословення.

Після Служби Божої в церковній залі в і д б улась ювілейна гостина. При вході до залу привітали Ювілятів їхні діти: донька — Христина й син — Степан, вручаючи їм букет рож. Олена Купчак і Петро Заневчик привітали Ювілятів традиційним хлібом і сіллю та чисельно зібрані гості бурхливими оплесками.

В супроводі оркестри „Черемош" Ювіляти зайняли місце за головним столом, а біля них земляки із рідного села Ювілята — Стежниці, тепер замешкалих у ЗСА: колишній старшина УПА — М. Шашкевич з дружиною, Іван і Михайло Романишин і Микола й Іван Філь.

Старостою вечора був учитель Євген Д я ч и шин, який від усіх привітав Ювілятів та попросив до слова о. В. Бринявського. У своєму слові о. В. Бринявський підкреслив значення подружнього ювілею та гарний звичай, який завівся в Ляшіні — започаткування ювілейних святкувань відправою у церкві.

Осип Дячишин розповів докладно біографію Ювілятів та про їхню громадську діяльність на еміґрації.

Ювілят Михайло Черешневський родом із села Стежниця, біля Балигорода на Лемківщині. Із ранніх років дитинства залишився сиротою. Від наймолодших літ працював віддано для свого народу та з посвятою боровся проти поневолювача прадідних земель.

Поважний вплив на формування молодечого життя Ювілята мав його дальший родич також Михайло Черешньовський — с л а вний скульптор, який тепер живе у ЗСА. При кінці Другої світової війни доля кинула його поза межі Батьківщини— вічно зелених і прекрасних карпатських верховин — і він опинився в Німеччині, де і запізнався зі своєю дружиною і в короткому часі вони виемігрували до Канади, де і повінчались у церкві св. Духа в Монтреалі в 1948 р. та замешкали на стало у Ляшіні, біля Монтреалю, де й проживають по сьогодні.

Разом виховали двоє здібних дітей та присвятили вдвох багато часу й праці в розбудову ляшінської громади, а зокрема при будові архітектурної церкви св. Василія Великого в Ляшіні, де Михайло енергічно працював у Будівельному комітеті. Він також впродовж вісім років був секретарем місцевого Відділу УНСоюзу.

Ювілятка п-і Августина німецького походження, опанувала добре українську мову, наші традиції і звичаї та защепила їх своїм дітям. Вона взірцево провадить український дім. Їхня хата прибрана найгарнішими українськими вишивками власноручно виконаними. Вона також віддано працює в жіночій організації ЛУКЖК. Тож і нічого дивного, що так багато гостей прибуло на їхній Ювілей.

Привітальні слова виголосили: І. Біжик від читальні „Просвіта", п-і Т. Мороз від УНСоюзу. Вона також склала признання Ювілятові за добру опіку над її шкільною товаришкою в педагогічній школі і співжительковію дівочої бурси Ганею, як від дитячих літ залишилась також сиротою, а Ювілят, к рідний брат її батька допомагав їй матеріяльно й морально здобути освіту. Молода, вродлива й здібна вчителька впала жертвою в нерівнім бою з окупантом.

До привітів зголосились також панове: В. Шульган, М. Шашкевич та І. Романишин.

Пані: Олена Купчак, Анна Кира, Катерина Іванило, Ольга Дячишин, Анна й Катерина Михалик, Анна й Юля Новосад і Анна Моринонь приготовили для гостей вечерю, а дівчата й хлопці з місцевого Відділу УКЮ обслужили гостей.

Ювіляти зі зворушенням подякували всім присутнім за влаштування їм гарного й милого ювілею.

По вечері п-і Т. Мороз закликала до збірки на українську пресу. Збірку перевели: Анна і Євгенія Ціхоглас. Збірка принесла 112.00 дол. З того приділено до таких видавництв: „Лемківські Вісті" — 30 дол., „Шлях Перемоги" — 30 дол., „Наша Мета" — 26 дол., „Свобода" — 26 дол.

Всім жертводавцям щира подяка, а нашим Ювілятам — Августині й Михайлові бажаємо доброго здоров'я на многі літа та дочекатися золотого ювілею у нашій Вільній Соборній Українській Державі.

В приємнім настрою, при звуках оркестри „Черемош" гості забавлялись до пізньої ночі.

Т. М.

Совєтська преса про нестачу пального в ЗСА

Москва. — На сторінках совєтської преси публікуються останньо кореспонденції з ЗСА, в яких кореспонденти широко розписуються про кризу з пальним і „тривогу" яка огорнула уряд та населення Америки. Кореспондент „Известий" С. Кондрашов пише з Вашингтону таке: „От пів фантастична картина Америки, яка відмовляється бути схожою на себе: з могутніми машинами, загнузданими на автострадах, з погашеними світлами хмарочосів корпорацій, які освічували сумерки міст, з несподівано поскромнілою рекламою, з Різдвом без комерційної свистопляски. Видно, нікуди вже не заховатися... Того роду лекції наступають одна за одною і то не тільки тепер, очікуючи на зиму. Лекції двічі девальвованого доляра. Лекції інфляції і незвичайно високих цін на м'ясо і друі продукти, лекції не тільки недалеких січневих браків бензини, а й попередніх браків бензини в липні, про що не повідомлялося минулого літа. Це лекції багатої імперії, яка при шости процентах населення світу привикла споживати тридцять процентів світового запотребування енергії. Вона почувала себе на світовому Олімпі, а тепер сходить, а навіть скочується з нього, вступаючи у затяжну добу недостатків і т р у д н о щ ів, які навчать її скромности, відучують від розтратности".

ГОСТІ...

Бувають різні гості. Український народ створив навіть приповідку про те, що непрошені гості гірше татарина. Але гості, про яких мова в цьому дописі, зовсім не ті: — вони й прошені, й бажані. Идеться про відвідини поетеси Зої Ніконенко-Когут і театральної артистки Ірини Кобзяр-Залеської. Основною метою їх приїзду до Боффало був їхній „Вечір гумору й сатири", заплянований на неділю, 21 жовтня ц.р. і спонзорований обидвома боффалівськими відділами Союзу Українок Америки. Але ці сподівані, довгоочікувані гості прибули до Боффало декілька днів перед визначеним виступом — так, що був час і на приватні зустрічі, і на додаткові форуми зустрічей із ширшим загалом. Користаючи з перебування гостей у Боффало, директор „Рідної Школи" п-і Неоніля Стецьків запросила їх в суботу, 20-го жовтня, до школи. Хоча зустріч з учнями тривала тільки одну шкільну ґодину, проте залишила вона тривкі сліди в пам'яті молоді. Зоя Когут запам'ятається учням своїм нарисом „Вітер", а Ірина Залеська своєю розповіддю про Австралію і про життя української еміґрації на тому континенті. Того самого дня, в суботу, гості з Австралії виступили ще на українській радіопрограмі. Форма виступу — це інтерв'ю, перепроваджене власником програми Василем Шарваном. Слід згадати, що при цій нагоді в радіостудії записано на плівці зміст усього „Вечора", що мав відбутися наступного дня. Отже, слухачі радіопрограми матимуть колись змогу не раз ще послухати — бодай в уривках — виступ Зої Когут і Ірини Залеської.

Але прийшов день головної зустрічі — тобто неділя, 21-ше жовтня. Зустрічати гостей з Австралії прийшло більше громадян, ніж цього сподівалися організаторки зустрічі, тобто пані із СУА.

Виступ Зої Когут і Ірини Залеської в Боффало не був першим на цьому континенті. Такі виступи відбувалися вже серед інших українських громад. Майже по кожному виступі була згадка про цю подію в українській пресі. Дана пресою оцінка „Вечора сатири й гумору" була позитивна. Наші слова оцінки не будуть і не можуть бути в дисонансі з усіми попередніми оцінками. На позитивну оцінку „Вечора" заслужили собі і Зоя Когут і Ірина Залеська. Зою Когут було видно на „Вечорі" у двоякому світлі: як автора текстів для програми і як виконавця; Ірину Залеську як виконавця.

„Вечір гумору й сатири" відбувався під гаслом „Галло, американська Україно!". Вже у саме гасло вкладено велику дозу гумору й сатири. Гасло — ориґінальне, як і ориґінальна вся програма. Щирий, спонтанний сміх і спонтанні оплески у публіки були наявним признанням цією публікою таланту обидвох пань-гостей. Глядачі переконалися, що дана Зої Когут і Ірині Залеській характеристика в інформативному листку, що його можна було набути при вході на залю, наскрізь правдива. Тому дозволимо собі її (характеристику) повторити:

„Вона [це про Зою] вміє спостеріґати життя нашої еміґрації, підхоплювати його „на гарячому" з усіма його радощами й смутками, успіхами й хибами та описувати його із справжнім „козацьким" гумором, з легкою, дружньою усмішкою над людськими хибами. Її наскрізь модерні й актуальні сатири подобаються передусім нашій молоді. Зоя — поетка-сатирика високого рівня й великої громадської відваги. Її „козацький" сміх розкриває хиби нашої еміґрації, допомагає їй пізнавати їх та позбуватися їх, простуючи шляхом до осягнення нашої остаточної, високої мети."

Про Ірину Залеську говориться в інформаційнім листку, що вона вже від юних літ брала участь у мистецькому житті. Свої природні здібності акторки вона школила, в результаті чого стала професійною силою.

Від себе ще додамо: коли талант поета можна оцінити дорогою читання його творів, то талант актора можна пізнати тільки на сцені, спостерігаючи гру актора. Щоб належно оцінити талант Ірини Залеської, то треба таки бути на її виступі. Це відноситься також і до Зої Когут як до виконавця-актора. Отож, радимо кожному взяти участь у „Вечорі гумору й сатири", якщо для цього трапиться нагода, бо гості з Австралії ще не залишають нашого континенту.

Дехто з громадян Боффало мав змогу зустрітися з милими австралійськими гостями ще раз того самого недільного вечора в домі п-ва Коритників, де й зупинилася Зоя Когут під час свого перебування у Боффало; Ірина Залеська була гостею у п-ва Стецькових. Одні й другі господарі — це давні добрі знайомі австралійських гостей. Зустріч у п-ва Коритників мала вже приватний характер. За вечерею на розмовах швидко пройшов вечір. Зоя Когут уприємнювала час читанням написаного в ЗСА вірша, а від боффалівської громади реванжувався приємним тенором Бронислав Пруц.

Мих. Лоза

У Ню Йорку закінчився страйк шпитальних працівників

Ню Йорк. — У понеділок 12-го листопада, страйкуючі працівники 48-ох нюйоркських шпиталів і домів для реконвалесцентів і людей похилого віку ратифікували новий робітничий контракт і повернулися до праці. Страйк цих шпитальних працівників (без лікарів і медсестер) тривав цілий тиждень і спричинив великі труднощі в цих шпиталях та домах реконвалесцентів. Наприклад, операції мусіли бути відкладені, адміністративні урядовці та добровольці мусіли виконувати службу в шпитальних лябораторіях, пральнях, кухнях тощо. Деяких пацієнтів перевозили до неохоплених страйком шпиталів.

Робітнича спілка вимагала підвищення заробітної платні на 7.5 відсотка, але мусіла остаточно погодитися на 6 відсоткову підвишку. Підвишка була обмежена до 6 відсотків федеральною Радою коштів прожитку. Відтепер мінімальна платня цих робітників виноситиме 151 долар тижнево, а досі була 142 доляри. Крім того, деякі робітники будуть працювати менше годин і одержать довші вакації. З усіми додатковими користями підвишка виносить близько 9.3 відсотка.

Помер Михайло Кульчицький

Ст. Люїс, Мо. — 24 жовтня ц.р. тут по короткій недузі помер на 79-ому році життя. Михайло Кульчицький. Покійний молодим хлопцем прибув з Галичини до Америки, скоро включився в громадське життя, вступив до УНСоюзу і був активним членом Управи 179-го Відділу понад 35 років. Св.п. Михайло Кульчицький ревно працював над збільшенням членів цього ж Відділу, кілька разів його обрано делеґатом на Конвенції УНСоюзу. Покійний також був активним членом Української Католицької Церкви.

Треба згадати що й УККА втратив активного платника Національного Датку, який щороку заохочував до заплачення своїх заборгувань й інших.

Похорон відбувся 27-го жовтня ц.р. з української католицької церкви на Резурекшен Семетері при участі родини, членів 179-го Відділу УНСоюзу та приятелів. Покійний залишив в глибокому смутку дружину Анну, дочку Марію з мужем та сином.

Управа 179 Відд. УНС

Перша Служба Божа о. Михайла Бача

о. Михайло Бачо (у вишиваному фелоні) під час своєї першої Служби Божої

У неділю на празник Покрови в МекАду почали з'їжджатися священики, сестри Служебниці, рідня, парохіяни і їхні приятелі на першу Службу Божу о. Михайла Бача.

Точно о 3-ій год. по полудні, на чолі із процесійним хрестом церкви Покрови Пречистої Діви Марії, якому сьогодні 102 роки, серед гри церковних дзвонів та співу трьох хорів (мішаного, мужеського та юначок), з-під парохіяльного дому вирушила процесія із священиками, вівтарними хлопцями, дівчатами - членками Марійської Дружини та всіх парохіян, з українськими та американськими прапорами.

У виповненій по береги церкві почав правити Службу Божу нововисвячений священик, о. Михайло Бачо, який христився в тій же церкві, виховувався тут, щоб сьогодні посвятити своє життя Богові й рідній Церкві. З ним відправляли о. Антін Радчук, сьогодні сотрудник о. Борси в Джерзі Ситі і о. Тома Скотик — шкільний товариш і сусід о. Михайла. Проповідь по-українськи виголосив о. Іван Бура із Стемфорду, а по-англійськи о. Мартин Конован, родом із вугільного басейну, близький сусід із МекМеду. Після співаної Служби Божої, о. Михайло почав благословення, починаючи від своїх батьків — Михайла і Марти, братів — Андрія і Роберта, сестри Христини та шваґра Рональда Яворського.

Бенкет у честь о. Михайла Бача розпочався о год. 5.30 по полудні з участю 600 світських осіб та 32-ох священиків. Функції тостмайстра сповняв о. Константин Бердар, колишній декан із Шамокинського деканату. Під час бенкету складали побажання і промовляли: адвокат Адам Баволяк, мейор МекМеду Микола Котишин (обидва члени української католицької церкви у МекАду), Анна Конраді від жіночої організації і Євген Юрша від Братства чоловіків при цій же церкві.

Церковний хор юначок і танцювальна група молоді з МекАду дали концерт народних пісень та вивели українські народні танці в честь о. Михайла Бача. Програмою концерту проводив парох о. Богдан Левицький, а хорові акомпаньювала Христина Словік, Пеннсилвельнійська краля УНСоюзу, та внучка колишнього президента УНСоюзу Дмитра Капітули. Від Ліґи Українців Католиків вітав колишнього члена Ліґи, о. Михайла, кол. президент Степан Поступак, вручивши йому записану на тасьмі його першу Службу Божу. Степан Поступак є директором радіової української недільної програми і член церкви в МекАду.

Після бенкету до танцю приґравала новозорганізована оркестра юначок під диригентурою Христини Словік.

Церкву прикрашено українськими вишиваними обрусами, включно із церковними ризами, в які був одягнений до першої Служби Божої о. Михайло Бачо. Ці вишивки протягом пів року приготовляла жіноча місцева організація під проводом дружини пароха, Софії Левицької.

Чудова вся у вишивках церква, спів церковних хорів, особа нововисвяченого молодого священика, глибокозмістовні проповіді під час Служби Божої стали предметом розмов посеред мешканців МекАду. Церкву в цій місцевості ще будували прадіди о. Михайла Бача, а третє і четверте покоління, народжене вже тут в Америці досі їй вірне і сповняє свої обов'язки і супроти неї і своєї Батьківщини.

Н. Н.

Музичний садочок у Нюарку-Ірвінґтоні

Проблема виховання наших дітей і задержання їхньої національної ідентичности така пекуча, що над нею застановляються і випрацьовують пляни до неї педагоги, соціологи і психологи та слідкують за вислідами цієї праці ті прошарки нашого суспільства, для яких наше національне „я" не стало вже зовсім байдуже. Маємо товариства, які стараються заховати рідну мову, є Школи Українознавства, де на превеликий жаль кожного року менше дітей, є світлички, садочки, де кожний педагог старається, за обдуманим пляном, навчити дітей якнайбільше про Україну. І от такою однією із шкіл є у нас Музичний Садочок, який веде пані Марта Шлемкевич-Савицька. Учні у цьому садочку малесенькі, деяким ледве три роки, але з якою серйозністю ставляться до своїх завдань і як ревно і пильно виконують свої обов'язки! Чималий труд взяла на себе п-і Марта, але які висліди дає ця праця, направду варто побачити. Передусім усе під добірну музику, усе під спів наших пісень, усе подане дітям гарною українською мовою із вмінням і знанням дитячої психіки. У минулому році було коло 15 дітей з нашого міста і навіть далеких околиць, а вже цього року є 25 дітей у гарному, чистому, відповідному приміщенні. Які висліди цієї науки видно по тих дітях, які цей садочок закінчили. При забаві співають, гомонять пісоньки, залюбки слухають музику, яку навчила їх любити їхня учителька.

Пані Марта Савицька є абсольвенткою Музичного Інституту, із закінченим концертовим курсом у відомого нашого пяніста, вже покійного проф. Романа Савицького, задумувала зразу посвятитися балетові, але з її особистих причин посвятилася музиці, а тепер педагогічній праці над нашими малятами. Як багато плянів і здумів у цієї молодої учительки-ентузіястки! Одним вислідом цієї праці була показова лекція, на якій виступили маленькі артисти й під звуки народної і клясичної музики відтворили казку „Як Панас на узліссі кізку пас". Бачимо Панаса у солом'яному брилику з батіжком (Данчик Олесницький), як веде на мотузці вперту кізку (Нінко Воронка) і звіриків, грибочків і сонечко — всі вони у чудових строях, які виконали матері і бабуні, все це виконане рухами без слів, пі музику наших і чужих композиторів. Текст читала учителька, а діти рухами відтворювали дію, як у балеті. Немало праці вложила п-і Марта у цей попис (допомагає дуже багато п. Р. Савицький, мол.) і раділо серце, дивлячись на цих дітей, які, маючи такі початки виховання серед своїх, заховають на майбутнє те, що їм защеплено з дитинства — любов до всього, що рідне, що українське. Пані Марті належить велика вдячність за її працю і відданість нашим дітям, а найкращим признанням її праці повинно бути якнайбільше дітей у садочку, як доказ зрозуміння вартости цієї праці.

Оксана Тарнавська

ДОСЯГНЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої

пересунення, але доступ до якої зі зовні неможливий.

В часі передконгресової дискусії було широко дисковане також питання майбутнього проводу СКВУ. Тоді між іншим була видвигнена думка, щоб до керівних органів СКВУ не входили особи, які займають керівні становища в центральних крайових репрезентаціях. Тактика минулих шести років показала, що при такому стані ми маємо конфлікт інтересів, у висліді чого терпить праця СКВУ. В проєкт статуту було навіть внесено вимогу, щоб при кожночасному виборі нових керівних органів СКВУ вибирали не менше одної третьої з кожної крайової репрезентації. Які практичні висновки винесли з цієї дискусії наші громадські проводи? Можна коротко відповісти: ніякі! Вони цього взагалі не взяли до уваги і в основному до керівних органів СКВУ подали осіб або зі свого найвужчого складу, або цих, які там вже були упродовж останніх шести років, цілком не беручи до уваги того, які були реальні досягнення цих осіб на форумі СКВУ.

Це власне й спричинило небезпечну кризу на Другому СКВУ, бо делеґати цим разом рішуче відмовилися слухняно піти по лінії „узгіднених внесків" відкинувши два такі пропоновані „узгіднені" списки, жадаючи притягнення до праці в системі СКВУ людей відповідно кваліфікованих, молодших, які вміли б і могли застосувати нові і ефективні методи праці і поставили цілу установу на справді високий позем. Ця справа, як знаємо знайшла тільки частинно позитивну розв'язку, враховуючи зобов'язуючу і статутово закріплену організаційну структуру. Все таки, своєю поставою на Конгресі делеґати, без уваги на свою організаційну приналежність, виявили повне зрозуміння для цієї проблеми і дали вислів своєму глибокому незадоволенню з існуючого стану.

Діючі громадські проводи зроблять засадничу помилку, якщо якнайскоріше не врахують цієї настанови громадського активу, його побажань і вимог і коли продовжуватимуть діяти старими формами і методами. Якщо з цим Другим СКВУ в українському громадському організованому житті почнеться основний зворот, якщо наша громадська організаційна структура буде якнайскоріше реферована під кутом забезпечення максимальних передумов для різних суспільних сил активно співучаснити у цілій громадській системі, тоді можна буде сказати, що Другий СКВУ дійсно був зворотним пунктом в нашому житті і кроком вперед на шляху нашого організаційного росту.

Громадське життя може найкраще розвиватися, якщо воно зберігає відкриті форми і коли т. зв. куліси в ньому зведені до мінімум, або й цілком виелімінувані. Практика політичних партій і їхніх „куліс" та міжпартійних торгів і пересправ не повинна мати місця на громадському відтинку, якщо цей відтинок звільнити від постійних криз і конфліктів. Треба надіятися, що Другий СКВУ був останнім, де стосовано практику і методи невластиві для цього форуму. Треба радіти, що переміг здоровий глузд і що загальний інтерес усієї громади переважав над групово-партикулярними інтересами й амбіціями.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої

завжди мала перед очима історичні джерела, що гальмували її розмах.

Авторка признається, що спонукало її написати цю повість. Це було питання про оті вибухи національної свідомости, які, не перестаючи, ідуть в Україні — козаччина, Котляревський, Шевченко, і братчики, Антонович і Стара Громада, і так аж до 1917 р.), а ми додали б ще: і найновіші роки в Україні! — Л. Л.). Л. Коваленко признається і до того, що їй не вдалося „дістатися до корення" цієї проблеми. Та вона вдоволена із того, що змогла написати: „дала картини двох важливих періодів з життя нашої нації... і то без натягнення подій на якийсь наперед продуманий чи надуманий копил".

Головна постать в повісті — славний український історик Володимир Антонович. Його мати — Моніка Антонович пригадує своєму „Влодзімєржу", що в ньому тече панська графська кров, але бабця це заперечує і каже, що „в ньому стільки ж крови панської, скільки і хлопської" та що її родові „до граб'їв дуже і дуже далеко". Батько Володимира — Боніфатій так само, як і мама його, жив між поляками. Авторка старається вияснити, яким способом Володимир став українським патріотом-хлопоманом, а згодом зацікавився українською історією, став членом, в дійсності провідником і душею Громади, яка мала свої відділення по інших містах України (централя була в Києві) та була тим вогнищем, яке в роках найбільшого гніту Москви — в повісті оповідається про Валуєва і про огидне російське панування в Україні — 1863 і 1876 роки.

В повісті виступають, крім В. Антоновича, Тадей Рильський, Борис Познанський, Федір Панченко, Олександер Кістяковський та інші. Виступають і численні поляки, які уважають Україну частиною Польщі, а український нарід кріпаками польських панів. Поляки підготовлялися до повстання в 1863 р. і хотіли притягнути до боротьби за відбудову Польщі й українців.

Авторка малює зворушливі сцени, коли члени Громади зобов'язуються на цілі організації давати десятину своїх заробітків. Між членами були й такі визначні люди, як О. Кониський, П. Житецький, Хв. Вовк та Драгоманів Михайло.

Авторка чомусь то закінчила свій твір про В. Антоновича й „Стару Громаду" роком 1876-им, коли Антонович та інші члени Громади тільки плянують боротьбу проти указу з 1876 р. В повісті згадується про О. Кониського плян перенести друкування українських книжок до Галичини. Читач радо прочитав би, як цю справу здійснювано. Про це писав у своїх спогадах Ол. Барвінський, в якого гостювали такі гості з України, як Кониський і П. Куліш. Спогадів Барвінського нема в бібліографії авторки.

М. Драгоманів виїхав за кордон, де мав видавати український журнал. Антонович не був вдоволений з такої розв'язки справи. Він передчуває, що Драгоманів склав „завелику жертву, щоб не почував себе вільним від обов'язків" супроти Громади, бо „він людина молода, запальна".

Гадаємо, що Л. Коваленко не показала в цілій повноті отої „тихої води" — Володимира Антоновича, не назвавши ні його праць, ні його історіософії.

Книжка технічно видана добре, але коректа могла б бути ліпша. Об'єднання Сестрицтв УПЦ не дало пропасти праці своєї довголітньої голови. Честь йому за це!

43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки

у ФИЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

— влаштовує —

в неділю, 18-го листопада 1973 року

о год. 4:00 по пол.

в Домі УСО „Тризуб"

4932 Н. Брод вул., Філядельфія, Па.

Зустріч Українських Січових Стрільців

ЩО МЕШКАЮТЬ НА ТЕРЕНІ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

з Громадянством і Молоддю під назвою:

ВЕЧІР ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

В програмі: Виступи із спогадами ред. МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ та пані ГАННИ ДМИТЕРКО-РАТИЧ. Солісти: драматичне сопрано п-ні ЮЛІЯ ШАШАРОВСЬКА та баритон п. ВОЛОДИМИР КАРПІНИЧ. Уривок з 2-ої дії п'єси Угрина-Безгрішного — „СОФІЯ ГАЛЕЧКО". СКРИПКОВИЙ АНСАМБЛЬ під проводом проф. АНАСТАЗІЇ ЖИЛАВОЇ. СТУДЕНТИ у монтажі „ЧЕРВОНА КАЛИНА". — При фортепіяні пані: ГАЛЯ САГАТА-ПОРИЦКО і ОЛЕНКА КУЗЕМСЬКА-КАРПІНИЧ. Заключне слово — дир. ІВАН ПОРИЦКО.

Щиро запрошуємо всіх прийти на цей Вечір, вшанувати тих, що майже 60 років тому стали перші із зброєю за волю, а в дружній, товариській гутірці по програмі при чайочку ще можна буде довідатись багато цікавого.

ОКРУЖНА УПРАВА

ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — ОДВУ, УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА — УЗХ та УКРАЇНСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ТОВАРИСТВА „ЗАРЕВО" в ДЕТРОЙТІ, Міш.

запрошує Українське Громадянство Метрополітального Детройту й околиць на

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

з редактором ОЛЕГОМ ШТУЛЕМ-ЖДАНОВИЧЕМ

Головою Проводу Українських Націоналістів — ПУН, З НАГОДИ 40-РІЧЧЯ ТИЖНЕВИКА „УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" в Парижі.

В ПРОГРАМІ ДОПОВІДІ:

1. Світла і тіні 2-го СКВУ — Д-р ДЕНИС КВІТКОВСЬКИЙ
2. „Українське Слово": речник українського резистансу — ред. МИХАЙЛО БАЖАНСЬКИЙ
3. Гостинне прийняття — у заряді ВШ. Пань з УЗХ
4. Ідеї і Люди — ред. ОЛЕГ ШТУЛЬ-ЖДАНОВИЧ

Зустріч відбудеться

в суботу, 24 листопада 1973 р.

о годині 6-ій вечора

в залі Української Православної Катедри

св. Покрови

21931 Evergreen Rd., Southfield, Michigan 48075

Квитки до набуття в українських кредитівках, книгарнях, в бюрі ОДВУ — 7012 Michigan Avenue, Detroit, Michigan 48210 та в членів ОДВУ. Телефонічно замовляти на число: 842-7818, вечерами: 841-7186.

ОСТАННІ ВИСТУПИ
Зої Когут і Ірини Залеської в Америці

ДЕТРОЙТ: П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛИСТОПАДА, год. 7-ма веч. — УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ОСЕРЕДОК, 2961 Carpenter St.

ЧІКАГО: НЕДІЛЯ, 25-го ЛИСТОПАДА, год. 4-та по пол. — Заля при українському православному соборі СВ. ВОЛОДИМИРА, ріг Cortez & Oakley Blvd.

Запрошуємо все Українське Громадянство.

АДМІНІСТРАЦІЯ ТУРНЕ

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ, МОЛИТВИ И ПІСНІ. ПОШЛІТЬ II ТУДИ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ — ОУВФ в НЮ ЙОРКУ

В суботу, 24-го листопада ц. р.

— відбудеться —

ДОПОВІДЬ
Проф. ІВАНА ВОВЧУКА

на тему:

„Україна в світовому політичному укладі і ми"

Доповідь відбудеться о 5-ій год. вечора у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ БУДИНКУ ОУВФ 315 Схід 10-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Після доповіді — запити і обговорення.

Учасників Окружної Конференції ОУВФ, Громадянство Ню Йорку й околиці просимо на доповідь.

УПРАВА УНУ

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

в суботу, 8 грудня 1973, початок год. 7:30 веч.

в залі

УНДому, 140-142 Друга Евню в Ню Йорку

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення

80-ЛІТТЯ „СВОБОДИ"

В ПРОГРАМІ:

- Промова головного редактора „Свободи" АНТОНА ДРАГАНА;
- Виступ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ Хору „Думка" під керівництвом о. С. КІНДЗЕРЯВОГО-ПАСТУХОВА
- Сольоспів ЛАРИССИ МАГУН
- Виступ гумориста ДЖЕРА-КЕРНИЦЬКОГО

Зголошення до участи приймає голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу д-р Іван Флис, 98 2-га Авеню, Ню Йорк, Н. Й. Ціна квитка вступу 10.00 дол.

Найвищий Суд підтримав заборону кари смерти в Ню Йорку

Вашингтон. — У понеділок, 12-го листопада, Найвищий Суд ЗСА підтримав рішення Апеляційного Суду Ню Йорку, який минулого червня заявив, що нюйоркський закон, який встановляв кару смерти за деякі категорії вбивства, є неконституційний. Генеральний прокуратор стейту Ню Йорк Люіс Лефковіц і окружний прокуратор Річард Ендерс із повіту Онейда внесли були апеляцію до Найвищого Суду з метою уневажнення рішення Апеляційного Суду Ню Йорку, але їх клопотання було відкинене. У своїм внеску Лефковіц і Ендерс заявляли, що нюйоркський закон передбачує кару смерти тільки за вбивство поліцая під час служби, за вбивство тюремного сторожа, чи іншого тюремного службовця та за вбивство, поповнене в'язнем, який вже засуджений на доживотну кару. Проголошуючи нюйоркський закон неконституційним, Апеляційний Суд в червні ц. р. покликався на рішення Найвищого Суду з 1972 року, що кара смерти представляє собою „жорстоке та надзвичайне покарання", яке є заборонене 8-им додатком до Конституції ЗСА. Своїм рішенням із понеділка, 12-го листопада ц. р. Найвищий Суд щераз підтвердив своє становище щодо кари смерти.

Кіссінджер запевнив китайських лідерів про „незмінну прихильну політику" ЗСА щодо Китаю

Пекін. — Напередодні свого виїзду з Китаю держав ний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер виступив з багатомовною деклярацією, запевнюючи китайських комуністичних лідерів, що нормалізація китайсько - американських відносин не є переходовим явищем і що без уваги на те, який буде розвиток внутрішньої ситуації в ЗСА, Америка втримуватиме з Китаєм добросусідські взаємини. За словами Кіссінджера, „ не зважаючи на це, що станеться в З'єднаних Стейтах в майбутньому, приязнь з Народною Республікою Китаю останеться постійним фактором американської зовнішньої політики". В справі китайсько - американських взаємин буде опублікований окремий комунікат.

Ввічливо повідомляємо, що заповіджені

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА-ХРЕСТА

на могилі

бл. п.

АЛЕКСАНДРИ ЖИВОТКО-ЧЕРНОВОЇ

з уваги на хворобу в Родині

не відбудуться

РОДИНА

Про чергову дату посвячення буде повідомлено.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 12-го листопада 1973 року, на 84-му році життя, упокоївся в Бозі, ваш Найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЕМІЛЬ ЛЕВКО

народжений 1890 р. в с. Вербиці, пов. Рава Руська, Україна, б. учасник Визвольних Змагань в рядах УГА, був на польському фронті проти поляків, де попав в полон і перебув там 2 роки.

В 1927 р. виїхав до Канади. В 1932 р. повернувся в Галичину, а в 1959 р. виемігрував до Америки і ще працював в церкві св. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., де проживав при дітях. В 1971 р. виїхав до доньки до Детройту, там занедужав і помер в місцевому шпиталі.

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер, 15-го і п'ятниця, 16-го листопада, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Schlemm. 359 Bergen Avenue, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 17-го листопада 1973 р. о год. 10-ій ранку, з того ж похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

сини: ІВАН з дружиною ЛІЛІ
ПЕТРО з дружиною СТЕФАНІЄЮ
доньки: ТЕКЛЯ МИСИЛО
АННА МАХНОВСЬКА з мужем
КАТЕРИНА БОРИСКО з мужем
13 внуків і 2 правнуки

Головна Рада Наукових Товариств ім. Шевченка

ВЛАШТОВУЄ

З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ

СТОРІЧЧЯ НТШ

ЮВІЛЕЙНИЙ НАУКОВИЙ КОНГРЕС в днях 23, 24 і 25 листопада 1973 р.

і

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ в дні 24 листопада 1973 р.

в НЮ ЙОРКУ, Н.Й.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕНОГО НАУКОВОГО КОНГРЕСУ

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку

П'ятниця, 23-го листопада 1973 р.

9.00 год. перед пол. — Реєстрація учасників.
11.00 год. перед полуднем — Відкриття Конгресу.
11.45 год. перед полуднем — 12.15 год. по пол. — Пленарна Конференція.
1.30 — 1.45 — по пол. — Відкриття вистави видань НТШ і архівних матеріялів української державности 1917-1920 рр.
1.45 — 4.00 по пол. — Продовження Пленарної Конференції.
5.00 — 8.00 по пол. — Наукові Конференції Секцій і Комісій.

Субота, 24-го листопада 1973 р.

9.00 перед пол. — 12.30 по пол. — Наукові Конференції Секцій і Комісій.
1.30 — 5.30 по пол. — Продовження Наукових Конференцій Секцій і Комісій.

Неділя, 25-го листопада 1973 р.

9.00 перед пол. — Богослуження в українських церквах.
10.30 перед пол. — 12.30 год. по пол. — Кінцева Пленарна Конференція. Закриття Конгресу.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

Субота, 24-го листопада 1973 р.

СТАТЛЕР-ГІЛТОН ГОТЕЛЬ
7-ма Евеню і 33-тя вулиця в Ню Йорку

6.00 год. вечером — Джорджен Фоєс — коктейл.
7.00 год. вечером — Джорджен заля — бенкет.

Потрібну програму і книгу абстрактів доповідей можна одержати при реєстрації. Книги абстрактів доповідей є видані українською і англійською мовами.

Оплати: 2 дол. реєстрація, 3 дол. за книгу абстрактів, 20 дол. карта вступу на бенкет, 35 дол. для супружжя.

Квитки на бенкет до набуття в Арці, Сурмі і в Канцелярії НТШ в Ню Йорку.

Інформації: SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014. Телефон: (212) WA 9-7622

УКРАЇНСЬКІ ПРОМИСЛОВЦІ І ВЛАСНИКИ МОТЕЛІВ В ЛЕЙК ДЖОРДЖ

зложили

на ФОНД ГРУШЕВСЬКОГО

а саме на англомовне видання його 10-томової Історії-Руси, такі пожертви:

100.00 дол. — Степан Хомяк; по 50.00 дол. — Нестор Угера, Юрій Пастернак, Йосиф Бойчук, Йосиф Диба, Богдан Комарницький; 25.00 дол. — Іван Антоняк; 20.00 дол. — Зенон Завадович; 10.00 дол. — Ієронім Рудницький. Разом суму 405.00 долярів.

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Приятелями, що в суботу, 10-го листопада 1973 року відійшов у Вічність на 76-му році життя, наш МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

св. п.

АЛЕКСАНДЕР ГРИЦЕНКО

б. сотник Армії УНР.

ПОХОРОНИ відбулися 13-го листопада 1973 р. з церкви св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж. і похований на тому ж цвинтарі.

СЕРАФИМА — дружина
ГАЛИНА і НАТАЛКА — дочки
БОГДАН ТИТЛА
ДЖЕЙМС МЕК ГРЕЙЛ — зяті
та внуки

В глибокому смутку повідомляємо Односельчан с. Котузова і Знайомих, що дня 25-го травня 1973 року, по короткій недузі, проживши 72 роки, відійшла у Вічність

наша Дорога МАМА і БАБУНЯ

бл. п. КАТЕРИНА ПАСТУШАНЧИН

ПОХОРОН відбувся 28-го травня 1973 р. на місцевому українському католицькому цвинтарі св. Ів. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Дякуємо місцевому Комітетові „Церква в Потребі" за переведення збірки на фонд „Церква в Потребі", яка дала 195.00 долярів.

В глибокому смутку:

дочка — МАРІЯ та ЕВСТАХІЙ
МАШТАЛІР — зять
внуки — ГАЛИНА, ІГОР та ОКСАНА

•

Покійна Катерина, як також її покійний муж Михайло, належали до УНСоюзу Відділ 39-ий.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Дорогої, ніколи Незабутньої МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

ОКСАНИ ГНІЗДІЄНКО

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

в СУБОТУ, 17-го ЛИСТОПАДА 1973 р. о год. 10-ій ранку, на місці її Вічного Спочинку — УКРАЇНСЬКИЙ ЦВИНТАР в БАНД БРУКУ, Н. Дж.;

в НЕДІЛЮ, 18-го ЛИСТОПАДА 1973 р. в Церкві СВ. ТРОЙЦІ в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.

Друзів і Знайомих просимо про молитви.

НАТАЛКА і ПЕТРО БУНЯК — дочка і зять
ГРИЦЬ, БОРИС і ХРИСТИНКА — внуки

Замість квітів на свіжу могилу сотника УСС, учасника боїв з москалями на Маківці і під Болеховом і посадника українського табору в Реґенсбурзі

св. п. інж. Антона Артимовича

складаємо на Українських Інвалідів квоту 15.00 долярів.

•

Шановній Вдові і дальшій Родині Покійного, складаємо щирі вислови глибокого співчуття.

Детройт, Міш. АННА і ПЕТРО МЕЛЬНИКОВИЧ

Замість квітів на могили

бл. п. ред. ІВАНА СТАВНИЧОГО
з Клівленду і
о. ВОЛОДИМИРА РОМАНА РАБІЯ
з Ню Йорку

складаю 20.00 долярів на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

•

Високоповажаній Родині Покійних, висловлюю щире співчуття.

Філядельфія, Па. М. КНЯЖИНСЬКА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. проф. Юліяна Каменецького

на Дар Українському Воєнному Інвалідові складаю 10.00 долярів.

•

Родині Спочилого складаю щиросердечне співчуття.

Софія ДОЛЬНИЦЬКА

ФАКТИ — ЦЕ І Є ДОКАЗИ

(Закінчення зі стор. 2-ої

вищих чи середніх спеціяльних навчальних закладів. Вони посилають своїх дітей і до загально - освітніх шкіл з російською мовою навчання, бо ж відомо, що випускники сільських середніх шкіл, де навчають українською мовою, менше витримують екзамени до вищих шкіл.

За статистикою міського відділу освіти за 1966 рік з 160411 учнів всього по Києву, в російських школах навчалось 128118 учнів, або 77%, хоч за переписом населення нацменшостей по Києву — 40%. Отже, 37% учнів - українців вчаться в російських школах.

Взагалі по Києву в 1966 році була 207 загальноосвітніх шкіл. З них російських шкіл 150 з кількістю учнів 128112. Українських — 57, з кількістю учнів 38299.

З „мішаних шкіл: українських (українські плюс російські групи) — 50, російських (російські плюс українські групи) — ...*).

Самий факт існування мішаних груп — це неприпустиме явище. У таких школах нема рідної мови. а є суржик. На перервах, поза класою і вчителі і діти розмовляють оцим гидким суржиком. Така ж картина і по всіх інших великих містах України.

Третій факт. Безправне становище українських трудящих, які живуть в Радянському Союзі поза межами України на правах нацменшостей. Їх немало. Більше 5-ти мільйонів. Відомо, що за вказівками В. І. Леніна піклуванням першого Наркома освіти Радянського Союзу А. З. Луначарського для цих українців було відкрито тисячі шкіл з українською мовою навчання. Так лише на Кубані було таких 746 шкіл.

В 1937 році розпорядженням Сталіна й Кагановича всі ці школи були закриті, а патріотів таких шкіл покарано як націоналістів, ворогів народу. На запитання, чому зараз не відкрито українських шкіл, Міністерство освіти Союзу відповідає — „Не заявок". А хто ж то насмілиться заявляти?

Росіяни на Україні мають рідною мовою всі види культури: школи, газети, літературу, театри, клуби, кіно Українці поза межами України в Союзі нічого рідною мовою не мають. Це що, інтернаціоналізм?

В сусідніх демократичних країнах: Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії Болгарії де незначна кількість українців, є для них школи з українською мовою навчання, видаються українські газети, журнали. Це природно, як природно дихати повітрям.

Уряди цих р е с п ублік сприяють розвитку нацменшостей.

Цілком природно, що уряд Української РСР повинен проявити батьківське піклування щодо розвитку української культури там, де живуть українці на правах нацменшостей, і найперше треба провести велику роз'яснювальну роботу серед мас трудящих українців, як засобами преси, так і в особистих виступах наших діячів культури, довести до свідомости кожного громадянина, що без рідної мови зникає народ.

Ще один факт. Українець, по спеціяльности інженер-електрорадіотехнік, п р а - цював в армії за спеціяльністю, демобілізувався, став до праці в Інституті Академії Наук інженер - завввідилом електрорадіоприладів. При ньому два механіки. Створюють прилади для заводів. Одержують схвальні характеристики про роботу приладів. Кінчається рік. Інженер пише звіт про річну працю. Інше українською мовою. Директор Інституту вимагає писати звіт російською мовою. Інженер відмовляється. Дирекція звільняє інженера „за скороченням штатів". Інженер подає в суд. На суді директор доводить, що відділ уже непотрібний, що інженер і його механіки не кваліфіковані. Інші інженери того ж Інституту — свідки —доводять, що відділ потрібний, що виготовлена ним апаратура з успіхом застосовується на заводах, що звільнений інженер і його техніки кваліфіковані працівники. Суд відмовляє в скарзі про поновлення, бо звільнено за с к о роченням штатів. Інженер і його два механіки залишились на вулиці — без роботи. Уже два роки інженер безробітний. Стає на роботу, але характеристика „впертий націоналіст" першого Інституту як клеймо, і його звільняють.

В. І. Ленін: „Треба запровадити найсуворіші правила відносно вживання національної мови... Немає сумніву, що під приводом єдности залізничної служби, під приводом єдности фіскальної і т. п. у нас при сучасному нашому апараті проникатиме (уже багато зловживань істинно руського характеру" 31/XII-1822 р.).

XII з'їзд РКП(б) у квітні 1923 року підтвердив пропозицію Леніна „Домогтися, щоб були видані спеціяльні закони, що з а б езпечують вживання рідної мови в усіх державних установах".

1927 рік. Уряд Української Республіки видав закон про забезпечення розвитку української культури і рівноправности мов. Підписали цей закон вірні ленінці Г. Петровський і В. Чубар. Закон не відмінений і вимагає, щоб у всіх навчальних закладах і установах була обов'язковою українська мова.

„До того часу, поки українською мовою не буде ширитись наука, поки ця мова не стане знаряддям всенародної освіти — до того часу з усіх наших писань на цій мові буде блискучий пустоцвіт" (Костомаров М., „Соловя баснями не кормят").

„Любити свій край, знати його багатства, його особливості, його історію — на цих кращих почуттях до рідних місць і виховується справжній патріотизм радянських людей" (М. І. Калінін).

Ми закликаємо всіх чесних людей твердо проводити в життя ленінське вчення про розквіт української культури.

*) Нечітко в оригіналі.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Виступ піяністки Лідії Артимів

Лідія Артимів, 18-річна українська піяністка із Філядельфії, виступила 5-го листопада ц.р. в Alice Tully Hall Лінкольн Центру в Ню Йорку в концерті камерної музики п.н. "Music from Marlboro". Серія цих концертів визначається добірною програмою при участі визначних музик із цілого світу, до яких запрошують теж найвизначніших молодих інструменталістів Америки.

У програмі концерту, при заповненій залі, виконано Квартет А-дур Боккеріні та Квінтет Ґ-дур Брамса. Знаменитими виконавцями були П. Карміpелі (скрипка), М. Макарскі (скрипка), Ф. Неґеле (віоля), Д. Гансен (віоля) та П. Рейто (чельо).

Головною точкою програми був Фортепіяновий квінтет Ес-дур Роберта Шумана, з Лідою Артимів при фортепіяні. Її віртуозна, поетична та глибоко музикальна гра майстерно зливалася із грою її співвиконавців, даючи прекрасно завершену інтерпретацію цього твору, який публіка сприйняла оваційно. Такої гри, яку ми почули від Ліди Артимів, можна очікувати лиш від уже славних та зрілих концертових артистів. Це був концерт для знавців, які зараз же відзначили надзвичайний талант та потенціял української піяністки.

Вже раніше Ліда Артимів виступала з Філядельфійською, Бофффалівською і Кентською фільгармонійними оркестрами. Градуантка Філядельфійської Музичної Академії (кляса славного Гери Ґрафмана), Ліда Артимів виграла в 1972 р. Шопенівський конкурс Фундації Косцюшка.

Роман Стецура

СПОРТ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „РОМА" С. К. 5:3 (2:1).

Юньйон 4 листопада — Після змагання з „Рома" С. К., „Ч. Січ" знову залишилася єдиною на позиції лідера в показнику табелі гор „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі здобуваючи 14:2 точок і 25:9 відношення воріт. Звітові змагання пройшли у властивому для „Роми" стилі, гості багато атакували, показали ґарну ґру, завдяки якій в більшості мали ініціятиву, але переможцями вийшли українські футболісти - переконуючим вислідом 5:3. Тільки в початковій фазі і в кінцевих 15-ти хвилинах зустрічі „Січовики" надавали тон ґрі і саме тоді вони здобули рішальні про перемогу ґолі. Серію ґолів започаткував капітан „Ч. Січі" — Михайло Фарміґа, який двократно в 7-ій і 19-ій хвилині вмістив м'яч в сітці воріт гостей — 2:0. У 38-ій хвилині італійці знизили вислід до 2:1. Другу половину гості розпочали енергійними атаками, одна з яких принесла їм можливість на вільний стріл і остаточно вирівняння 2:2. Швидко після цього господарі привели черговy контратаку з якої Козак, з близької добув для „Ч. Січі" знову ведення—3:2 в 68 хвилині „Рома" з гарної акції свого нападу востаннє вирівняла 3:3. В 74-ій господарі провели свою черговy атаку, у висліді якої хтось із оборонців „Роми" доторкнув м'яч рукою на карному полі за, що суддя призначив карний стріл. Успішним виконавцем його цим разом був Любомир Лужняк, який підніс вислід — 4:3. В 81-ій хвилині Лужняк встановив вислід змагань 5:3, ефективним стрілом понад вибігаючого воротаря в порожні ворота італійців.

Склад „Ч. Січі": Лісевич, Марущак, Ткач, Юрчак, Вол Каздоба, Вас. Каздоба, Фарміґа, Маза, Ґіль, Козар, Лужняк, Козак, Охрименко. Провідники дружин: Я. Яцук і В. Матияш. „Чорноморська Січ" II — Олімпік С. К. 3:3. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: Р. Бабій і Хамуляк. Вершок показника табелі гор „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи в дні 5 листопада 1973 року

	гор	точок
1. Ч. Січ	8	14:2
2. К. С. „Вісла	7	12:2
3. Рома С. К.	7	10:4
4. Бразилія С. К.	6	9:3
5. Португ. С. К.	7	9:5

ГАКІВКА „Чорноморська Січ — „Крусейдорс" Вудбридж 10:1

Елизабет 30 жовтня — Другу за порядком перемогу, цим разом - двоциферну, „Ч. Січ" здобула в першенських змаганнях з Г. К. „Крусейдорс" з Вудбридж. У цій зустрічі українські гаківкарі, минулорічної віцечемпіони Гаківкової Ліґи Юньйон Кавнті, виявили вповні свої сили, переконливо домінували на протязі усіх 3-ох періодів у висліді чого стрілили 10 ґолів.

У І-му періоді вислід був 2:0, що його здобули: Валентин Олійник з асист М. Будного і Р. Семенюка. В ІІ-му періоді ґолі стрілили: А. Валицький з власної акції, Д. Сурович з асист — Коха і Р. Семенюка, Кох з подачі Квіна, І. Сурович з подачі Гудака.

В ІІІ-му фінальному періоді, чергові ґолі здобули: Кох з асист Квіна і Балицького, Р. Семенюк з власної акції, Д. Сурович з асист Балицького і Мельника та Семенюк від І. Суровича і Мельника. Свого почесного ґоля „Крусейдорс" здобули на початку ІІІ-го періоду. Склад „Ч. Січі': Барбадин, Буняк, Р. Семенюк, Д. Сурович, І. Сурович, Р. Семенюк, Є. Семенюк, Олійник, Кох, Квін, Мельник, Семанишин, Балицький, Будний, Дзіман, Кузів., Р. Бабій — тренер, М. Ґудзій — менаджер, П. Семенюк — ланковий.

Показник табелі гор Гаківкової Ліґи Юньйорів Кавнті в дні 1 листопада 1973 р.

	гор	точок	воріт
1. Айронбавнд, Нюарк	3	6:0	18:6
2. Ч. Січ	2	4:0	13:3
3. Крусейдорс	3	3:3	8:16
4. Ню Провіденс	3	3:3	9:9
5. Іґелс, Юньйон	2	2:2	7:4
6. Розел Кетолік Г. К.	2	2:2	5:9
7. Нордікс, Вестфілд	2	0:4	8:11
8. Сілвер Блейдс, Плейнф.	3	0:6	2:12

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СК 2 : 1 (2 : 0)

Нюарк 21 жовтня — 5-ту з черги перемогу - сезону, „Ч. Січ" здобула, цим разом з минулорічним ч е м п і оном „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, що ним є Португальський СК, Нюарк. Звітова зустріч проходила в швидкому темпі, в якій обидві дружини виявили велику дозу завзяття і закінчилася несподіваним випадком, коли хтось із численних симпатиків португальського клюбу кинув каменем в напрямі воротаря „Ч. Січі" — Б. Ключника, завдавши йому контузію голови. Після 5-ти хвилинного замішання на площі змагань та не виконання проводом португальського клюбу зарядження судді дати йому і футболістам обидвох дружин поліційну охорону, суддя відсвистав кінець ґри. Перемогу зустрічі забезпечили собі українські футболісти вже в першій півґрі, коли вони вели 2:0, що його здобули Михайло Фарміґа і Любомир Лужняк в 22-ій і 31-ій хвилинах зустрічі. У 74-ій хвилині португальці здобу л и почесного ґоля. Склад „Ч. Січі": Ключник, Ткач, Марущак, Вол. Каздоба, Білоус,. Маза, Лужняк, Вас. Каздоба, Фарміґа, Юрчак, Леонів, Козак, Козар. Провідники дружини: Я. Яцук і В. Матияш.

Показник табелі гор „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі після 6-ої рунди:

	гор	точок
„Ч. Січ"	6	11:1
„Бразилія"	6	9:3
„Рома" СК	5	8:2
КС „Вісла"	5	8:2
Португал. СК	5	5:5
Молфетта ФК	5	4:6
„Бенфіка" СК	6	4:8
Італіян СК	6	4:8
Айріш - Амер ФК	5	1:9
Мадярський СК	5	0:10

„Чорноморська Січ" II — „Македонія" СК 1 : 1.

Ґоля для „Ч. Січі здобув Б. Хамуляк.

„Чорноморська Січ" (учні) — „Рендолф" СК (учні) 0:2.

„Чорноморська Січ"(новаки) — Рендолф СК (новаки) 2:2

Ґолі для „Ч. Січі" здобули: Андрій Бакун і Маріян Хамуляк.

Г А К І В К А „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ЮНЬЙОН „ІҐЕЛС" 3:2 (2:0, 0:1, 1:1).

Елизабет 16-го жовтня — Вже розпочався гаківковий сезон „Гаківкової Ліґи Юньйон Кавнті". Усі вісім дружин відбули свої перші ґри, з яких переможцями вийшли: Ню Провіденс, „Ч. Січ", Вудбридж і „Айронбавнд" Нюарк. Високої поразки, несподівано зазнали минулорічні чемпіони гаківкарі клюбу Плейнфілд, що їм завдав гаківковий клюб з Ню Провіденс — 5:1. „Ч. Січ" в звітовій зустрічі заграла слабше своїх можливостей і здобула перемогу вислідом 3:2. Переможні ґолі для „Ч. Січі" здобули: у І періоді М. Квін з асисти Фера і Будного та в ІІІ періоді Д. Кох з подачі Балицького.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Буняк, Балицький, Будний, М. Квін, Дзіман, Л. Семенюк, Фер, Кох, Д. Сурович, І. Сурович, Мельник, Кузів, Олійник, Залізко, Семанишин. Р. Рабій — тренер, М. Ґудзій — менаджер, П. Семенюк — провідник ланки.

О. Твардовський

Москва намагається не допустити до зв'язків Фінляндії з Европейським Спільним Ринком

Москва. — Совєтська преса розпочала широко закросну акцію натиску на Фінляндію, щоб не допустити до афіліяції Фінляндії з Европейським Спільним Ринком. В цій справі появилися коментарі в газеті „Известия", яка остерігає Фінляндію, що встановлення торговельних зв'язків з Европейським Спільним Ринком кине Фінляндію в обійми великих інтернаціональних компаній, які, мовляв, підпорядкують фінляндську економію своїм інтересам. Натиск з боку СССР на Фінляндію почався у зв'язку з цим, що в наступному тижні фінляндський парлямент має ратифікувати торговельний договір про вільну від митних оплат торгівлю Фінляндії з країнами Европейського Спіль н о г о Ринку. У самій Фінляндії проти ратифікації цього договору є тільки комуністи та їхні поплентачі. Натискаючи на Фінляндію, совєтська преса відкликається до становища фінляндських комуністів. Як відомо, Фінляндія від часу закінчення Другої світової війни намагається втримувати якнайкращі взаємини з СССР. Намагання соціял-демократичного уряду встановити торговельні зв'язки Фінляндії з Західньою Европою є першим за ввесь повоєнний період виявом совєтсько-фінляндського напруження.

„ДРУКАРСЬКИЙ ЧОРТИК"

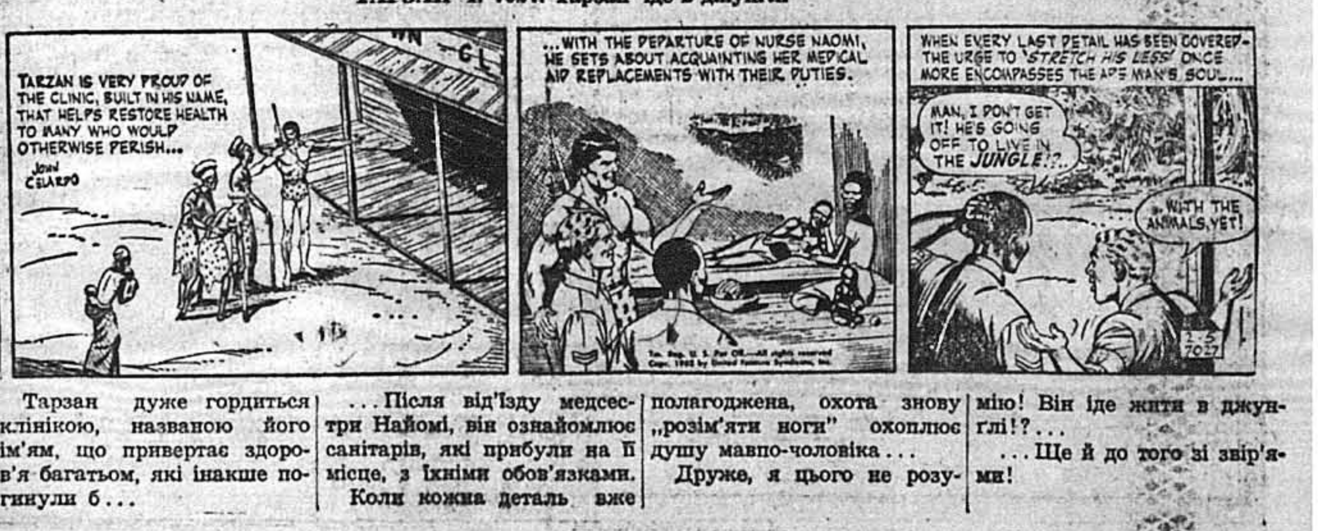
У надрукованому в „Свободі" з 13-го листопада повідомленні про загальні збори Л. М. Клюбу в Ню Йорку в складі новообраної управи „вискочила" одна лінійка з інформацією, що на першого заступника голови Клюбу був обраний Степан Крижанівський.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАВЛЮЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ТАРЗАН Ч. 7027. Тарзан іде в джунґлі

Тарзан дуже гордиться клінікою, названою його ім'ям, що привертає здоров'я багатьом, які інакше погинули б...

...Після від'їзду медсестри Найомі, він ознайомлює санітарів, які прибули на її місце, з їхніми обов'язками.

Коли кожна деталь вже полагоджена, охота знову „розім'яти ноги" охоплює душу мавпо-чоловіка...

Друже, я цього не розумію! Він іде жити в джунґлі!?...

...Ще й до того зі звір'ями!